

A mai szám ára 20 korona.

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Debreczen, XXI. évf. 22. szám.

ÁRA 10 KORONA

1923. január 28. Vasárnap.

A numerus clausus a középuton

Amikor a miniszterelnök csütörtökön este mondott beszédében nyilvánvalóan elítélte az antiszemitizmust, pártjának gömbösei mozdulatlan némaságban ültek a háta mögött, mert tudták, hogy indemnitási záróbeszéd csak egy van, ellenben az antiszemita politika gyakorlására ezer alkalom kínálkozik hosszadalmas beszédek nélkül is. Így ítéltek meg Bethlen miniszterelnök csütörtök esti nagy beszédének hatását és jelentőségét a saját pártja szempontjából és a tegnapi szavazás beigazolta, hogy megítélésünknek volt némi gyakorlati alapja. Még az Andrássy-pártnak, sőt még a Wolff-pártnak is legelőbb is kényes volt a nyílt színvallás a numerus clausus kérdésében, kihúzódtak a folyosókra és elvegyültek azoknak a kormánypárti liberálisoknak sűrű soraiba, akik szintén bőlebbenek tartották a nehéz dió feltörése helyett a liberális bonbonok szopogatását a — folyosón. Ellenben semmiféle skrupulusa nem volt az egységes párt gömböseinek, tömött padsoraikban várakoztak a szavazás percére és mikor meg kellett nyilvánulnia az antiszemita politika kormánypárti elítélésének, amit a párt vezére jelentett ki politikája egyik sarkkövének, akkor a gömbösi tábor mint egy ember állt fel és tiltakozott a numerus clausus eltörlése ellen. Ez az antiszemita politika a gyakorlatban és hiába hirdeti Bethlen István hangos szóval hogy ő elítéli a kárhóztatja ezt a politikát, mert kárára van az országának, ha másnap ő maga az első között gyakorolja a politikai antiszemitizmust.

Igaz, lehetne úgy is felfogni ezt a lényegbevágó különbséget Bethlen miniszterelnök szavai és tettei között, hogy a kormány és a kormánypárt nem bírhatja el ennek a lényeges kérdésnek az ellenzéki kifájtását és még kevésbé engedheti meg, hogy a numerus clausus eltörlése egy hangos ellenzéki, hozzá egy szociáldemokrata és főleg egy zsidó szocialista indítványára történjen meg a magyar parlamentben 1923-ban. Lehetne úgy is gondolkozni, hogy talán maga a Bethlen-kormány akár ilyen irányú javaslattal a Ház elé állni, lehet hogy nem mindjárt holnap, talán kicsit hosszabb idő eltelével, de mindenesetre abban a tudatban, hogy ilyen irányú kezdeményezésének sikeréből nemcsak az országnak, hanem a kormánynak is nagy haszna lenne. Ha e feltevés megállna, akkor meg lehetne érteni, hogy az antiszemitizmust tegnap nyíltan elítélő Bethlen miniszterelnöknek az antiszemitizmust. Elvégre annyira politikai nemzet még vagyunk, hogy meg tudjuk érteni, ha egy kormány nem szívesen engedi át a politikai sikert politikai ellenfeleinek.

A helyzet azonban az, hogy a legtöbb jóakarattal sem találunk a Bethlen-kormány látható, de még a kulisszák mögött is elrejtett eszékeket, taktikai mozdulatát, tervét és intencióit között egyetlen momentumot sem, amelyből arra lehetne következtetni, hogy Bethlen István bizonyos érési, erjedési idő elteltével maga akar előállni a numerus clausus eltörlését célzó javaslattal. Arra kell tehát gondolnunk, hogy Bethlen miniszterelnök nem tekint antiszemita jellegűnek a numerus clausus intézményét és ezért történt, hogy bár az antiszemitizmust kárhóztatja, a numerus clausus mégis továbbra is fenntartandónak tekinti. Ez a feltevés azonban nem tekinthető komolynak.

mert rácsózták maguk a Bethlen-párti liberálisok is azzal, hogy a szavazás elől kihúzódtak a folyosóra.

Nem marad más hátra magyarázatul, mint a Bethlen miniszterelnök által követett középut politikája. A középut politikája, amelyet a pénteki szavazás és a csütörtöki beszéd tanúsága szerint Bethlen István gróf úgy értelmez, hogy a középut politikája az, amikor ő járhat az ut középen. Emelt fővel jár a kormány elnöke az egységes párti politika kanyargós ösvényének a közepén és ha ezt a középutat balról szorongatják, akkor a balkarjába kapaszkodó liberális egységesek, ha jobbról fenyegetik, akkor a jobbkarját el nem eresztő egységespárti gömbösek biztosítják számára, hogy továbbra is a maga speciális középutján haladjon. — Hogy azután a baloldali oldalvéd el ne kedvetenedjék, arra való a csütörtöki beszéd, míg a pénteki szavazás a jobboldali őrsereg megnyugtatóra szolgál. A Bethlen-féle politikának ez a magyarázata nem mai keletű, mutatkoztak a jelei annak idején annál a kémiai kísérletnél is, amikor Bethlen István az aranyat akarta elválasztani a salaktól és amikor rövid pár hét leforgása alatt salak lett az aranyból és aranyos lett a salak. Ez a politika kétségtelenül sokkal kényelmesebb, mint a nyílt színvallás politikája és szörnyen hasonlít az egyszerű rabbi példázathoz.

Az egyszerű rabbi, aki a maga hegyek között eldugott kis falujában a bírói tisztet is betöltötte, hívei között, éppen egyik szorgalmas tanítványát oktatta a szent bibliából, amikor beállt hozzá egyik híve, leteszi a rabbi asztalára egy szép ezüst gyertyatartót és előadja a maga pörös esetét a falu egy másik zsidójával. A rabbi meghallgatja az előadást, megszemléli az ezüst gyertyatartót és azt mondja: Eredj haza fiam és légy nyugodt! Neked van igazad! A hitsorsos boldogan távozik, elkezd meg azonban a rabbi a kabbalisztikus magyarázatok folytatását, a mikor kopogtatnak és elébe járul a másik hitsorsos, akinek pörös esete volt az előbbi távozottal. Ez sem jött üres kézzel, két szép ezüst tányért tett le az asztalra. Elmondotta ügye mibenlétét, a rabbi meghallgatja, meg emelte az ezüst tányérokat és így szól: Eredj haza, fiam és légy nyugodt! Neked van igazad! A második hitsorsos is boldogan távozik, a tanítvány pedig izgatottan fordult a rabbihoz: Tudós rabbi, szörnyen csodálkozom mindazon, amit most hallottam. Hiszen te egy és ugyanazon percben a felperesnek is, az alperesnek is igazat adtál! Már pedig igaz az csak az egyiknek lehet! — Neked is igazad van, fiam! — mondta a bölcs rabbi és mosolyogva simogatta hosszú szakállát.

Az egyszerű rabbi esete kitűnően példázta a Bethlen-féle egységespárti középut politikáját. Egy és ugyanabban a pörben csütörtökön a balkezének ad igazat, pénteken pedig a jobbkezének, ha pedig ezen a tanítvány, a közvélemény csodálkozik. Bethlen mosolyogva simogatta terebélyes — pártját és kimondja a szentenciát: A közvéleménynek is igaz van, ha mindezekben csodálkozik, mert ez valóban csodálatos is. Mivel pedig a csodálkozás a közrendet nem veszélyezteti, mert ne csodálkozzék a közvélemény? Bethlen miniszterelnöknek igaz is van. Mért ne csodálkozzék a közvélemény? Mászt úgy sem tehet szegény.

Rakovszky és a numerus clausus

Elégedtlen a keresztény ellenzék

Budapest, jan. 27. A nemzetgyűlés ülészése hétfőn szünetel, kedden az indemnitás harmadszori olvasása következik, azután néhány kisebb kiüti javaslat letárgyalása és több mentelmi ügy. A kormány tagjai tegnap minisztertanácsot tartottak, amely hajnali félkettőig tartott. A minisztertanácsban több fontos törvényjavaslatot mutattak be, többek közt a mezőgazdasági munkabérmegállapításról szóló javaslatot.

Politikai körökben élénk hullámokat ver ma is

a numerus clausus

dolgozóiban való tegnapi szavazás. Az ellenzéken sokan kifogásolják, hogy nem tájékoztatták előre a liberális ellenzék összes tagjait a szavazásról, ha ez meg történt volna, sokkal imponálóbban nyilvánult volna meg a numerus clausus ellenében való állásfoglalás, nagyon sokan nem tudták, hogy még a délelőtt folyamán szavazásra kerül a sor.

A keresztény ellenzék

körében bizonyos ingerültséggel tárgyalnak arról, hogy Rakov-

szky István a liberális ellenzékkel szavazott a numerus clausus ellen. Többen e csoportok tagjai közül még tegnap felkeresték gróf Andrássy Gyulát, hogy hívjon össze értekezletet, amelyen nyíltan állást foglalhatnának Rakovszky Istvánnal szemben. Minthogy nagyon kevesen voltak jelen, az értekezlet összehívását elhalasztották, értesülésünk szerint kedden tartják meg a pártértekezletet, amelyen többen elítélő határozatot akarnak provokálni Rakovszky magatartásával szemben.

A politikai világban feltűnést kelt a Nepszava mai „Tehát harc?” című vezércikke, amely a legutóbbi napok jelenségeinek összefoglalásával megállapítja, hogy a kormánynak nincsenek komoly kibontakozási szándékai s „ez teszi a komoly dolgozó tömegek kötelességévé, hogy ne bízzék és ne keressenek másban megoldást, mint a harcban, a melyet még erőteljesebben kell folytatni a demokráciáért, a közszabadságért, a politikai üldözöttség megszüntetéséért és a gazdasági érvényesítésért”.

A modern Magyarország kövesse Petőfi hagyományait

Petőfi ünnepély Párisban

Páris, január 27. A Sorbonne dísztermében rendezett Petőfi-ünnepély rendkívül lelkesen folyt le. Délután 2 órától kezdve sűrű tömegben érkezett a közönség az ünnepélyre. A díszterem, amely 4 ezer ember számára való hely, csakhamar többleknek bizonyult, úgy hogy több mint 500 ember a kapu előtt rekedt.

Az ünnepélyt a Marseilles és a Rákóczy-induló nyitotta meg, amelyet a 103-as gaylogezred zenekara adott elő. A nemzeti indulókat a közönség állva hallgatta végig.

Fortunát Strowski, a Sorbonne tanára volt az első felszólaló, aki nagy figyelemmel kísérvé méltatta a költő jelentőségét.

Utána Jean de Bonefon a francia írói világ nevében beszélt. Lelkes szavakkal adózott a lángelkű poétának, aki a szabarságért küzdve a harcmezőn esett el.

Most Pekár Gyula lépett az emelvényre, aki Magyarországnak és a Petőfi-társaságnak nevében mondott hosszabb beszédet. Szavalt sűrűn szakította félbe a lelkes tetszés. A be-

széd után hosszasan ünnepelték a szónokot.

Pekár felszólalása után Franciaország nevében De Monzie szenátor és Tisseyre válaszolt. Mememlékezett magyarországi útjában szerzett benyomásairól és elmondotta, hogy a magyarok körében milyen franciabarát érzelmekre talált. Hangoztatta, hogy a franciák is rokonszenvvel viseltetnek a magyarok iránt és annak a reményének adott kifejezést, hogy a modern Magyarország követni fogja azokat a hagyományokat, amelyekért Petőfi küzdött. Magyarországot — folytatta — fekete listára tették, pedig megérdemli, hogy rokonszenvvel érdeklődjenek iránta a franciák, akik most még nem tudják, hogy milyen magatartást foglaljanak el Magyarországgal szemben.

A szavaltok sorában nagy sikere volt Madeleine Rochnak, a Comedie Francaint tagjának, aki Lucie Delarue Mardrus hírneves írónak a centenárium alkalmából írt versét tolmácsolta.

A legmagyobb tetszést Paulay Erzsébet aratta, akit me-

leg taps üdvözölt, amikor pompás nemzeti diszruhájában megjelent a dobogón. Francia nyelven adta elő Petőfinek „Szeptember végén” és „Egy gondolat bánt engemet” című költeményeit. Nemes művészete valósággal elragadta a hallgatókat.

Mindent összevéve az ünnepély ültünbőn sikerült, amely kétségbevonhatatlan győzelmét jelenti a magyar géniusznak, mert egyetlenegy más ellenséges nemzet sem részesült Franciaországban ilyen fogadtatásban.

Az ünnepély előkelő közönségének soraiban a diplomáciai karnak, valamint a politika és művészet világának számos kitűnősége volt jelen. A magyar követségnek és a magyar kolonának tagjai teljes számban megjelentek. Az ünnepélyt megelőzően Hevesi párisi ügyvivő átnyújtotta Pekár Gyulának az akadémiájai palmát a rozettákkal.

Kommunista tüntetés

Páris, január 27. A párisi Petőfi-ünnepélyen kínos incidenst rögtönzött két magyar kommunista, akik abban a pillanatban, amikor Pekár az emelvényre lépett, hangosan kijelentkeztek: „Fehér terror.” Az ünnepélyt szavait azonban elfojtatta a tapsvihár, amely a magyar kormány kiküldöttjét üdvözölte. A beszéd végén a két kommunista ismét botrányt akart csapni, mire kivezették őket a teremből.

Frank Sándor
nődivatházban
Piac-utca 42. szám.
(Pannonia-szálló alatt.)
Téli idényről visszamaradt női szőrme bundákat, plüch kabátokat, továbbá velour és posztó felöltőket, ruhákat és Jempereket leszállított árban árulja.

Az élő szétválaszt, a halott egyesít

(Ady Endre halála évfordulójára)

Azt a szomorú igazságot, amelyet a sorok fölé írunk, semmi sem bizonyítja jobban, mint Ady Endre élete és halála. Nem volt a magyar irodalomban író vagy költő, aki körül, a míg él, az ellentétek nagyobb szakadéka keletkeztek volna, a harcoknak zavarosabb hullámai tájtékzottak volna, mint Ady Endre körül. Pellépe nyomán nemcsak irodalmi, hanem társadalmi és politikai háborúság támadt, amely sajtóban, egyesületekben és országgyűlésben is folyt. Amíg az irodalmi világ hivatalos testület, a Petőfi- és Kisfaludy-társaság mereven elzárkóztak Ady elől, a míg az irodalom vezetői tudomást sem akartak venni az új trónkövetelőről, addig az írónak egy másik csoportja, a Nyugat tábora utólagosan megtagadva saját egyéniségüket, szorgalmasan utánozva mesterüknek legszeszélyesebb sajtóárgatit, elég gyakori eltévelyedéseit is.

Hasonló ellentétek mutatkoztak társadalmi téren is. Az ugynevezett url magyar házak szinte kiálkozták Adyt, ezekben és a vidéki kaszálóban, társaskörökben csak úgy emlegették, mint az irodalomnak a fattyu-

Ostromállapot Münchenben a fasiszmus miatt

Berlin, január 27. (Wolff.) Azokról az eseményekről, amelyek Bajorországban az ostromállapot kihirdetésére vezettek, Schweier bajor belügyminiszter a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az utóbbi időben a fasiszmus olaszországi győzelmének hatása alatt a nemzeti szocialista mozgalom

Münchenben erősen növekedet. A nemzeti szocialista párt gyűléseinek betöltését Hitler szocialista vezér igen hevesen támogatta és erőszakosan fenyegetődzött. Erre a minisztertanács elrendelte, a Rajna jobb oldalán fekvő részeken hirdessék ki az ostromállapotot. Münchenben eddig nyugalom uralkodik.

Bezárták a nagyváradai premontréi főgimnáziumot

Nagyvárad, január 26. A „Debreczeni Független Újság” már jelentette, hogy a nagyváradai premontréi rend főgimnáziumát bezárik azért, mert állítólag kiderült volna, hogy az intézet igazgatója valamely irredenta-mozgalomban részt vett. Tegnap azután meg is érkezett a miniszter rendelete, amelynek alapján a nagyváradai rendőrprefektus értesítette az igazgatót, hogy a főgimnáziumban előadások többé nem tarthatók s az igazgatóság ezt az intézet kapuján kifüggeszteni tartozik.

A tankerületi főigazgató a bezárástól úgy nyilatkozott egy nagyváradai újságíró előtt, hogy a rendelet indoklása szerint a bezárára a főgimnázium vezetőinek négy év óta folytatott hazafiatalanság az állam érdekeit sértő működése adott okot, továbbá az a körülmény, hogy a premontréiek a felettes tanügyi hatóságok rendelkezéseit nem tartották be. Arra a kérdésre, hogy mi lesz az iskola nélkül maradt ötszáz dákkal, a főigazgató válasza az volt, hogy a főgimnázium zsidó hallgatói felvehetők az izraelita liceumba. A többi tanuló elhelyezésére nézve még nem történt intézkedés. Ajánlja a szülőknak, hogy menjenek költöztetésre a miniszterhez és kérjék meg, hogy létesítsen Nagyváradon egy állami középiskolát. — Azt hiszem — mondotta a főigazgató —, a miniszter a kérelmet teljesíteni fogja, amál is inkább, mert értesülésem szerint a főgimnázium bezárása végleges.

A Nagyváradai Napló január 19-iki számát, mely részletesen foglalkozik a főgimnázium bezáráásával, elköbzták.

Néze meg kérem új fényképeket,

BURG fényképész Szent Anna-utca sarkán lévő kirakalában kiállított

melyek Róna művezető felvételei

hajtását, a magyar erkölcsöknek a méltóságát: ellenben a Lipótváros családjai azt hitték, hogy kiesnek a műveltek sorából, ha Adyért nem lelkesednek, ha a Nyugatra elő nem fizetnek, ha a Nyugatra valamelyik matinéjáról elmaradnak; a fővárosi klubok, demokráta és egyéb körök pedig versenyeztek Ady-esték rendezésében, még ha irodalom és költészet iránt egyébként sohasem érdeklődtek.

Legélesebbé vált a harc politikai szempontból. A hatalom birtokosai a nemzeti érzés tagadásával, a társadalmi rend, a jó erkölcs felrogatásával vádolták Adyt, kétségbevonták magyarságát, hazafiságát. — Ezzel szemben minden progresszív gondolkozású, minden radikális felfogású ember kötelességének tartotta Adyért lelkesedni, Adyra esküdni. Így lettek Ady-pártiak sokan, nagyon sokan, akiknek sejtelmük sem volt Ady irodalmi jelentőségéről, a költői nyelvben és művészi formákban végzetvi irodalmi ujtásairól.

Amíg élt Ady, ezek az ellentétek alig enyhültek, a harcok alig csillapultak, sőt a háború még növelet a szakadékokat, amikor Ady félig nyíltan, félig burkoltan egy pacifista iránynak a hitvallója lett, vagy legalább is szembeállított a háborus lelkesedéssel. De íme jó a halál, Ady Endre az első forradalom közepén 1919 január 27-én meghal és koporsója körül ott van az egész akkori Magyarország. De ez még nem sokat

bizonyít, mert akik a temetést rendezték, akik a gyászbeszédet tartották, akik a nekrológokat írták, azok mind csupán a forradalmi Magyarország képviselői voltak. De elmulnak a forradalmak, jön az ellenforradalom, következik az ország megcsönkítése s akkor tűnik fel a halálnak nemcsak kibékítő, hanem egyesítő szelleme. Új harc indul meg, de nem azért, hogy ki tagadjja meg, hanem hogy ki vegye birtokába a halott Ady? A görög époszok hősi jelenetei újulnak meg: elkecsereedett közdelem folyik a csatatéren maradt vezér holttestéért. Egész sor író és politikus áll elő, akik mintegy adott jelre, a kurzusnak tudatos vagy öntudatlan indítására, el akarják vitatni Adyt a haladóktól, a radikálisoktól, a szocialistáktól, a destruktívektől és főképp a zsidóktól; ugyancsak ezek nemcsak a nemzeti érzést, nemcsak a hazafiságot látják meg költészetében, hanem felfogásában, egyéniségében még a fajmagyarságra is reatálnak.

Természetesen az új hívek kedvéért a régi hívek nem szakadtak el Adytól és ha már a Lipótvárosban nem kötelező is az Ady-rajongás és ha a legifjabb költők nem mindnyájan öntenek magukra Ady-strófákat és Ady-szimbólumokat, azért Ady régi tábora, a progresszívoknak, radikálisoknak, a szocialistáknak most hátraszorított tömege megmaradt Ady iránti hűségében s abban az új Advaiaknak a csatlakozása vesztő

Svájc előkészületet tett a mozgósításra

Zürich, jan. 27. Schreier szövetségi elnök a forgalomba került híresztelések kapcsán kijelenté, hogy Svájc egyelőre nem mozgósít, de megtett minden előkészületet rá, mert nem teheti ki magát váratlan eseményeknek.

Rubinstein Erna

A fiatal 19 éves debreczeni leány hegédművészetét az egész világ megismerte és megcsodálta. Pár évvel ezelőt hagyta el Rubinstein Erna Hubay mester tanítása után a vén Európát s azóta egész Amerikában ismertté lett a neve, az angol világ-lapok hasábotkat zengenek a debreczeni leány csodás művészetéről. Nemrég ismét megjelent Rubinstein Erna, a debreczeni Révi-familia kiváltságos sarja, Newyorkban és a Carnegie Hallban óriási közönség órákig ünneplte és mint a lapok jelentik, teljes egy óráig volt kénytelen még műsora után ráadásokat játszani, oly nagy volt a sikere. A múlt évben Harding elnöknek koncertet adott és az elnök felesége egy láda rózsát küldött neki ezzel a felirással: a viszontlátásra. Az angol lapok szemelvényeiből egy-kettőt érdemes kiragadni. A „World” írja: „Technikából órákat adhatna sok, évek óta vezető művészeknek. A „Newyork Herald”: „Technikája egyenesen határatlan. Keze biztos, játéka káprázatosan ragyogó, olyanmódon, hogy az ember már arra vágyik, hogy megpihenjen és nyugodtabban élvezhesse játékának lírai szépségeit és finom modulációit”. Rubinstein Erna nemcsak az elismert, hanem a legtöbbet kereső művészek közé is tartozik. Egy-egy 3-4000 dollár tantámot kap s legutóbb egy newyorki gramofonvállalat gépébe hegedült — 18,000 dollárért, ami a mi pénzünkre átszámítva 47 millió korona, tehát hatalmas vagyton. Sajnos, annyi hangverseny-főteleztsége van még Rubinstein Ernának az újvilágban, hogy 2-3 éven belül Magyarországra nem is kerülhet s így szülővárosa, amelynek létezését köszönheti, még sokáig várhat, hogy lányának művészetében gyönyörködhessek.

megzavarta, hanem még inkább meg erősítette.

A halott Ady-nak egyesítő szelleme még sokkal nagyobb erővel nyilvánul az elszakított országrészekben, ahol az Ady-kultusz tulajdonképp a magyarság összetartásának, a magyar művelődés megőrzésének egy hathatós formája s azonfelül egy szerencsés eszköze. Az utódállamok hatalmasai előtt a haladó, a demokrata, a nemzetközinek kikiáltott Ady nem oly gyanus, mint más magyar költő s épen azért az ő kultuszát nem is nézik olyan ellenséges szemmel. Innen magyarázható, hogy Csehszlovákia magyar részében és a román impérium alatti magyar területeken egymást érik az Ady-ünnepok, az Ady-kultúrát terjesztő felolvasások, előadások, sőt az elszakított országrészek írói és költői több Ady-társaságot szerveztek, elsősorban Nagyváradon. Ugy tudjuk, hogy ma, halála negyedik évfordulóján, szülő vármegyének, a hepehupás vén Szilágyinak székhelyén, Zilahon jönnek össze az ottani magyarságnak nemcsak írói, hanem társadalmi és politikai vezetői is. Egy-egy ilyen ünnepi összejövetel, egy-egy ilyen lelki összeforradás, amely a halott Ady nevében és szellemében megy végbe, bizonyára bőven kárpótol azokról az ellentétekről és szakadásokról, amelyek az élő Ady miatt támadtak.

Kardos Albert.

ismé a t...
Budapest...
nizster, am...
megirták, is...
kat. Az új...
80 százalé...
az eddigiek...
életbe. Az...
100 gram...
nomabb tőrök...
finom török...
nom herceg...
finom török...
váló finom...
rona, legfin...
hány 200 k...
padohány...
magyar p...
kapadohány...
25 gramm...
rök dohány...
cegovina de...
finom török...
finomabb m...
korona, fin...
35 korona, l...
korona, pip...
gyar pipad...
Szivarok...
200 korona...
Graciosa 11...
korona, Tr...
nika 50 kor...
Operas 45...
Rosita 28 k...
rona, rövid...
nia 10 koron...
rona, Stamb...
12 korona...
8 korona, H...
vina 5.50 kor...
rona, Duna...
korona, Ma...
A különleg...
ugyancsak 5...
drágább.

A hi...
állatkertben...
mat okozott...
szinész. A s...
gatójával me...
köntösben b...
hogy közelr...
mok életét e...
gató a tud...
ben beleegye...
szinész hű m...
jelent a maj...
a majomketr...
okozott, az...
kezdtek s a...
tek. Az eg...
annyira meg...
jómház üveg...
egyik legmag...
fa tetejéről...
telé. Végre...
szüre, aki m...
édgette te...
röl. Ezek ut...
szinész is j...
szedelmes hel...
zásba kezdte...
oroszlán- és...
oroszlánok és...
vetőben morog...
telé s közetr...
szinész vállal...

Legjobb...
FELDH...
Pia...
Hídeg...
francia s...
served, cs...
Csanak...
TE

Ísmét felemelték a trafikaracát

Budapest, január 27. A pénzügyminiszter, amint azt már a lapok is megírták, ismét felemelte a trafikaracát. Az új trafikárak, amelyek 50-80 százalékkal lesznek magasabbak az eddigieknél, holnap reggel lépnek életbe. Az új árak a következők:

100 grammos dohányoknál: legfinomabb török dohány 1300 korona, finom török dohány 720 korona, finom hercegovina 440 korona, középfinom török dohány 300 korona. Kiváló finom magyar dohány 270 korona, legfinomabb magyar pipadohány 200 korona, finom magyar pipadohány 140 korona, középfinom magyar pipadohány 128 korona, kapadohány 104 korona.

25 grammos dohányok: finom török dohány 180 korona, finom hercegovina dohány 110 korona, középfinom török dohány 75 korona, legfinomabb magyar szivarkadohány 50 korona, finom magyar pipadohány 35 korona, középfinom pipadohány 32 korona, pipadohány 26 korona, magyar pipadohány 20 korona.

Szivarak és cigaretták: Imperátor 200 korona, Viktória 170 korona, Graciosa 110 korona, Regalita 57 korona, Trabuko 50 korona, Britanika 50 korona, Millares 45 korona, Operas 45 korona, Kuba 35 korona, Rosita 28 korona, Portorico 25 korona, rövid szivar 19 korona, Pannónia 10 korona, Nilus cigaretta 15 korona, Stambul 14 korona, Memphis 12 korona, Király 8 korona, Mirjam 8 korona, Hölgy 7 korona, Hercegovina 5.50 korona, Szimónia 4.50 korona, Duna 2.50 korona, Dráma 2.50 korona, Magyar ligaretta 2 korona.

A különleges dohányneműek ára ugyancsak 50-60 százalékkal lett drágább.

A híres bronxi

Állatkeriben nemrégiben nagy riadalmat okozott egy gorillának öltözött színész. A színész az állatkert igazgatójával megbeszélte, hogy gorilla-költésben bemelegít a majomházba, hogy közelről tanulmányozza a majmok életét és viselkedését. Az igazgató a tudományos kísérlet érdekében beleegyezett a vállalkozásba s a színész hű maszkban csakugyan megjelent a majmok között. Az álgorilla a majomketrecben óriási iledtséget okozott, az állatok sivítani, rohanni kezdtek s a ketrec ajtala felé törtetek. Az egyik hatalmas csimpánz annyira megijedt, hogy kitérte a majomház üveglakát s az állatkert egyik legmagasabb tájára szökött. A fa tetejéről üvöltözött aztán városi felé. Végre egy ór érkezett a helyszínre, aki meleg fűdővel és italokkal édesgette le a csimpánzt a fa tetejéről. Ezek után a gorillának öltözött színész is jónak látta elhagyni a veszedelmes helyet és újabb vállalkozásba kezdett. Tigrisbőrbe bujt s az oroszlan- és tigrisketrec elé sétált. Az oroszlanok és tigrisek azonban megvetően morogtak a gyenge utazó felé s közelről sem iledtek meg a színész vállalkozásától.

Legjobb gyapjuszövetek
FELDHEIM DEZSŐ
Piac-utca 47.

Hideg felvágottak,
francia szardíniák, halkonszervek, csemegék, cukorkák
Csanak József R.-T.
TELEFON: 70.

Mussolini a Ruhr megszállás kiterjesztése ellen

Megegyezést akar Franciaország és Anglia között

Zürich, jan. 27. Római jelentés szerint ott megerősítik, hogy Mussolini Párisban demarsot tette a Ruhr-vidéki megszállás kérdésében. Mussolini főleg a mellett foglalt nyomatékosan állást, hogy a megszállást ne terjesszék minden határon túl. Mussolini egyidejűleg Berlinben érdeklődött, hogy milyen előzékenységet tudna Németország tanúsítani? Terve, amellyel később kíván előállni, abban áll, hogy Franciaország és Anglia között megegyezés jöjjön létre, hogy azután Berlinben az ántánt közös lépést tessen.

Francia és belga semmit sem vehet Essenben

Berlin, jan. 27. Az essen-i kereskedőtestület, az iparosság, a vendéglősök és a szakszervezetek képviselői nyilvánosságra hozták, hogy máttól kezdve megtagadják az árak, ételek és italok kiszolgáltatását francia vagy belga katonái és polgári személyek számára, mert a megszálló hadsereg áru bevásárlásai az árukészleteket jelentős módon csökkentették és az árakat felverték.

Sortűzek, osromállapot

Berlin, jan. 27. (Wolff.) Mint a lapok jelentik, a lakosság izgalma a rég megszállott területen és a Ruhr-vidéken a franciák és belgák magatartása következtében a legmagasabb fokra hágott. Duisburgban a belga csapatok ráöltöttek a tömegre, a mely az előljárók letartóztatása miatt tüntetett. Trierben az osromállapot kihirdetése után számos személyt, köztük nőket és gyermekeket megsebesítettek. Az egész forgalom szünetel. A postát és a vasutat a franciák szabaddá tették. Miután a hivatalnokok a szolgálatot beszüntették, a franciák megkísérelték azt, hogy az egyes vonatokat saját személyzetükkel indítsák el. Koblenzben kihirdették az osromállapotot a tüntetések következtében, amelyek az elitált rajnai nagyiparosok keresztültutazása alkalmával történtek.

Vámhivatalokat állítanak a franciák

Essen, jan. 27. A franciák a megszállott területen kezdik behajtani a vámokat. Düsseldorfba és Koblenzbe tömegesen érkeznek francia és belga vámhivatalnokok, eddig már több mint 2000 hivatalnok van az új megszállott területen. — A katonai gyűri egész hosszában vámöröket állítanak föl és nem engednek a Ruhr-területről szent szállítani Németország többi részébe. A sztrájkoló német vasutasokat fokozatosan fölcserélik francia vasutasokkal.

Hogy szanáinak moratórium nélkül

Páris, jan. 27. A Temps ma reggeli számában lenyomatja az új francia moratóriumterv teljes szövegét, amelynek megvitatását a jóvátételi bizottság tegnap délutáni ülésén bizonyítalan időre halasztotta. — Megjegyzni a Temps, hogy a terv nem multa

idejét, a bizottság előtt fog maradni, hogy napirendre kerüljön, mihelyt Németország megmondja magát. A tulzó német pártok — így mondja a kommentár — meggyőződhetnek arról, hogy a francia kormány ebben a tervezetben a német birodalom pénzügyeinek rendezése céljából a reformok egész sorát ajánlotta, csupa olyan intézkedést, a mit maguk a baloldali német pártok is sürgettek.

A francia tervezet a Temps két egész oldalát betölti s különösen terjedelmes az a rész, a mely a német pénzügyek szanálásáról és a német birodalmi államháztartás ellenőrzéséről szól. A tervezet kapcsán a Temps azt a levelet is közreadja, amelyet a jóvátételi bizottság francia kezdeményezésére a német birodalmi kancellárhoz akart intézni s amelyben az ajánlott pénzügyi intézkedések célját magyarázza, de egyben hangsúlyozza, hogy a lefoglalandó zálogok mindaddig a szövetségesek kezében maradnak, míg Németország nem teljesítette kötelezettségeit.

Nem vonják vissza a brit csapatokat

Páris, jan. 27. Az Echo de Paris tudni véli, hogy az angol kormány a tegnapi minisztertanácsban foglalkozott a Rajna mentén álló brit csapatok visszahívásának kérdésével s úgy határozott, hogy az angol katonaság egyelőre maradjon a Rajnánál. Erre az elhatározásra az a szempont volt a döntő, hogy az angol kormány felfogása szerint a Ruhr-terület francia megszállása nem lépte túl a kezdeti fogva megjelölt kereteket s Anglia abban nem lát katonai akcióit. — Az idézett lap hozzáfüzi ehhez az értesüléshez, hogy Angliában a közvélemény kezd megfordulni s még azok is másképpen ítélik meg a francia megszállást, akik Poincaré németellenes politikáját kárhoztatták.

Csehszlovákia szállít szentet

Prága, jan. 27. Beavatott forrásból származó értesülés szerint Csehszlovákia mindaddig nem szándékozik korlátozni, vagy megszüntetni Németország számára a fokozott mértékben szük ségessé vált szén kivitelét, amíg Anglia és Lengyelország nem szüntetik meg vagy nem csökkentik a Németországba való szénkivitelét. Ezt a magatartást külpolitikai körökben úgy fogják fel, hogy Csehszlovákia a szénkivitel csak azért tartja fenn, nehogy szembekerüljön e téren Angliával.

— Felfedeztek egy új elemet. Koppenhágából jelentik Az itteni egyetem természettanára, Bohr Niels, akit még csak nemrég tüntettek ki a fizikai Nobel-díjjal, egy magyar és holland tudóssal együtt új fémelmet fedezett fel, amely az elemek sorában a 72-ik és amelyet „hafmiumnak” neveztek el. A magyar tudós Hevessy György tanár, a holland tudós pedig Coster dr., akik az új elem megtalálására irányuló kísérletekben támogatták Bohrt. Az új elem nem található szabadon, hanem a kőszén csekélyebb értékű rétegeiben fordul elő és közel áll a cirkónium nevű elemhez.

Vilmos császár új házassága boldogtalan

London, jan. 27. A Yorkschire Evening News mai számában bő lére eresztve állítólagos doornit tudósítást közöl, amely tulajdonképpen csak kibővítése a francia újságok régebbi álhíreinek. Az van ebben a doornit tudósításban, hogy Vilmos császár házassága balul ütött ki. Az egykori császár épen csak hogy egy fedél alatt lakik új hitvesével, de a palotának egész más szárnyában és az asszony gyermekeivel egy messze eső lakosztályt foglal el.

— Elég volt néhány hét, — jelent a Yorkschire Evening News titokzatos doornit tudósítója, — hogy a volt császár testileg és lelkileg összeroppanjon. Környezetének már régebben feltűnt a volt császár nagy megváltozása. Az egykori uralkodó hívei annak az orvos műlétnek tulajdonítják az egészet, amelyet a volt császár még a házasság előtt végrehajtott magán.

A „Matin”

Közlése szerint Párisban legközelebb lapot indítanak a szervezett háztartási alkalmazottak és alkalmazottak. A lap kifejezően ezt a címet választotta: „L'Esclier de service” (Melléklépcső). Párisnak 27.000 főnyi a mindkét nemű cselédcséje. Ezekből csak haterzen vannak szervezve az „Union Libre”-ban. A „Melléklépcső” elsősorban ezeknek a szervezett háztartási alkalmazottaknak lesz az orgánuma. A párisi háztartási alkalmazottak sorsa is csak cselédcsé. A francia főváros háziasszonyai retteghetnek hát a „Melléklépcső” nyilvánosságától. Stockholm a cselédcsé mai paradicsoma. Ott a törvény minden háztartási alkalmazott számára külön szobát, még pedig tiszta, világos és fűthető szobát ír elő azon az emeleten, amelyen a cseléd gazdája lakik. A cseléd csak este 8, illetve 10 óráig köteles dolgozni és heti két kimenő-, illetve fogadó-napja van. Párisban sokkal rosszabb a háztartási alkalmazottak helyzete. Ott a cselédcsé a padlásszobákban lakik, az ötödik vagy hatodik emeleten és hetenként csak egy kimenőnapja van. Ezeket a sérelmeket ezentúl a „Melléklépcső” hasábjain fogják pertraktálni. A lapnak valószínűleg lesz külföldi rovata is, mert a mai külpolitika „melléklépcsős” irányának bizonyára visszhangja támad a „Melléklépcső” teherenyves birodalmában is. De legérdekesebbnek ígérkezik a „Melléklépcső” vonal alatti rovata a sok idilli szuiterén történelem megörökítésére.

Báli selyem

ujdonságok

nagy választékban

Frank Sándor

nőidivatházban

Piac-utca 42. sz.

Pannónia-szálló alatt.

Tüntetés Bécsben a munkanélküli segély miatt

Bécs, jan. 27. A bécsi szociáldemokrata munkásság ma délután nagyszabású tüntetést rendezett a munkanélküli segély felemelése végett. Nagy felvonulást rendeztek. Nagy rendőri készséget helyeztek készenlétbe. Azokon az utcákon, amelyekben a tömeg végig haladt, az illetredőnyöket lehúzták, de rendezavarás nem volt.

Felemelték a zenedei óradijakat

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén dr. Csűrös Ferenc kultúrtautácsnok előterjesztést tett a zenedei óradijak felemelése iránt, miután az eddigi 100 koronás óradij már nem áll arányban a viszonyokkal, mert a vagyonszámba szülők 5-600 korona óradiját is fizetnek. A bizottság az új óradiját 200 koronában állapította meg. A magánvizsga díját 100 koronáról 900 koronára, a bizonyítvány kiállítás díját pedig 10 koronáról 50 koronára emelték fel.

Különböző segélyeket szavazott meg ezután a jog- és pénzügyi bizottság. Az egyetemi diákszegélyező alapnak ebben az esztendőben is megadják a 100,000 korona segélyt a jövedékonysági adó terhére. A nagypénzték református árvaház részére pedig 5000 koronát szavazott meg a bizottság. A Hősök temetőjében létesítendő mauzóleum létesítésére ebben az esztendőben 20,000 koronát állapítottak meg, míg a Hősök temetőjéhez vezető ut megnyitására 2 millió koronát irányoztak elő. A debreczeni patronázs egyesület kérelmére az eddig használt Bethlen-utca 54. és 37. számú házak helyett a 39. számú házat engedte át a bizottság.

Ezután az ipartestületnek átengedett Szappanos-utca 25. számú ház ügyével foglalkozott a bizottság. Ezt a házat ugyanis a Horthy inségakció igényelte, hogy ott foglalkoztatott műhelyt létesítsen. Mivel az ipartestület a lefolyt tíz esztendő alatt semmit sem tett, hogy a neki átadott telken iparos közintézményeket létesítsen és a ház most használatlan, a jog- és pénzügyi bizottság a házat visszavette az ipartestülettől és a segélyakciónak engedte át.

A színházi mérénylők ügye

Budapest, jan. 27. Mint a Magyarországi Operettszínház mérénylői közül Kovács Miklós vizsgálóbíró csak Heffner Gyula mérnököt, Hozmetz Károly közgazdasági egyetemi hallgatót és Walkó József rendőrdíjnokot helyezte letartóztatásba, a többieket ellenben szabadlábra helyezte.

A vizsgálóbíró végzése ma délelőtti került át a királyi ügyészségre, amely úgy döntött, hogy a két fiatal mérnököt szabadlábra helyezését tudomásul veszi, a többiek szabadlábra helyezése ellen azonban felfolyamodást jelent be. Az iratok most a budapesti büntetőtörvényszék vádtautácsához kerülnek, amely a jövő hét elején dönt a ferénylet ügyében. Addig is a két diák kivételével, akik ma már elhagyták a Markó-utcai fogházat, a többiek letartóztatásban maradnak.

Madách Imre sirjánál

A Felvidék magyarsága megkoszoruzta Madách sirját

(A megszállott Felvidék magyarsága nagyszabású emlékünnepélyek egész sorát rendezte meg január 21-én, Madách születésének százados évfordulóján. — Kassán és Losoncon sokezer főnyi közönség előtt folytak le a nagyszabású ünnepélyek. Január 21-én az ünnepést rendező bizottságnak egy kiüldöttsége autón Alsó-Sztrégovára ment, hogy megkoszorúzza a nagy költő sírját. Az ünnepélyes megkoszorúzásról a Prágai Magyar Hírlap kiküldött tudósítója az alábbi szép cikkben számol be:)

Sztrégován, január 21-én.

A vasárnap délelőtti tél ragyogott a napsütésben. A frissen esett hó nevető üdésébe fehértette a téli vidék és az alsónógrádi tájak arcát, mikor Losonconról kiszárgult velünk az autó, mely több társával a koszorúzó bizottság nagybundás tagjait röpítette egy ritka és szépségében is egyszerű, egyszerűségében ható ünnepség színtere felé, a távoli kis falu irányába, Sztrégova felé.

Haligattunk. Talán a sivitó szél szorította el hangunk, talán elnémitott a hallgatóság néma kép... Talán, talán a ringva repülő párnákra dőlve ringva-repülve kereste lelkünk a hangulat tiszta megérezését és jelét mekkélt lelkünk ott maradt az ő közlemben, elfeledve nála magához ragadott szavainkat.

Elmaradtak falvak, tanyák, a dombok közelebb jöttek és a fehér havon sötét vonalként közelebb kanyargott hozzánk az Ipoly.

A magyar határ mentén.

Az ut egyenes vonalban beszuult a dombok közé és az Ipoly mellé. Tuloldalalon egy szélesebb völgyből előrekanyarodó vasuti töltés íve feketélt.

A söfför megszólalt:

— Az ott tulnan Magyarország.

A bundák prémében elcsendesült fejek felemelkedve fordultak át.

A söfför tovább magyarázott:

— Itt át lehet kiáltani Magyarországra — meghallják.

Egy kis házikó volt a szemközti dombon.

— Ott laknak a magyar posztok.

Egyszerre vége a szorosnak, egy nagy vashíd korlátja ível előtünk át, balra, az Ipolyon.

Csendes, elégikus mosolyt fakasztón hallom a tréfás komolysággal kiadott vezényszót, amin elmosolyodik s az utkeresztés kanyarodóját figyelő söfför:

— Balra! Balra!

Egy pillanat, még látom a hidon az őrházat, előtte egy cseh katona és két parasztszony egy gyerekkel, aztán egy gyors jobbrafordulással beugrunk a botorkáló völgy új keretel közé.

Az ut rosszabb lesz, csendesebben megyünk, a Sztrégova völgye egész kihalt, feltűnik egy negyedóra ut után egy kastélyos falu — Sztrégován vagyunk.

A Madách-kuria.

A patak mellett, a dombor oldalán nyulik el a hosszú falu. A régi kastély várszerű alakja mögött a templom, mellette a friss fehérre meszelt Madách-kastély, ami mellé a nagy park fái felnyulnak a háttér elé. Szép kép.

Kozsiváry intéző fogad bennünket és bevezet a nagy terebe. A fehér boltívek és a mély ablakok ünnepélyes hangulatot adnak a híres szobának. A balra nyíló ajtó zárva, jobbra ott a kávézószoba, egy régi íróasztallal, melyet Aladár használt, egy kis asztalon egy magas nyolcoldalas fekete ládika, aminek a tetején, ha megcsavarjuk, nyolc ajtó fordul ki és régi, fihigrán toalettszekrényke varázslódik elénk. A sarokban egy értékes vasláda, aranyveretel, a falon régi képek. Innen a híres hálószobába vezet az ajtó, ahol Madách született s ahol életét is befejezte.

Az épület régi szárnyában, a nagy boltzat alól nyílik jobbra a biliárdterem. Bemegyünk. Itt volt kiterítve a nagy szellem holtteste. Most gépek, zsákok, gabonafélék, pókháló, felhőmály. Megborzongat a kép. Egy üres ajtón ismerős kékfalu szoba, ómos

ablakokkal, a boltívét már láttam képen: Madách Imre kis dolgozószobája. A kék festés tiszta, nőies dísz ad, de sok helyen letörölve a fal. Szomorú, kegyetlenség elhagyatottságban a történelmi szoba. — a fojtott szag, fojtott lelki szomorúságból lehalott fejjel, keserű érzéssel indultunk ki.

Mintha szörnyű visszassággként éreztem volna a kor és az anyag diadalát...

Madách sirjánál.

A falu végén van a temető. Közvetlen az országot mellett. Egy akácfa-csoport közepén egy pár méter magas, dűldező viskó, érzéssel, dísztelen és félig-meddig elhanyagolt építmény, az ajtaja kivéve és hozzá támasztva, ott vár minket az egybesereglett falusiakkal: Madách sirja.

Már ez is megszorítja a torkunkban a keserűséget. Háta mögött kerítés. Ott fekszik Aladár. Benn, a kis építményben, letaposott agyag alatt porlik Madách. A fal mellett földbe-szurt gyertyák csonkjai és az ajtóval szemben egy kis faépítmény, valami oltárfele.

— Ez az egész.

— Milyen kicsi és mennyit beszél!

— Milyen szemrehányóan beszél.

A koszorúzás.

Az óriási örökzöld koszoru, nagy babérkarika, felül díszes bóbítával és feldíszítve piaci arany- és babérkoszorú jancával, amiknek egyike, a nagy koszoru közepén, Madách selyemre-festett arcképét viseli, nagy fehér szallagjával ott vár a nyitott kriptajánál, egy sötétpiros takaróval borított emelvényen. Ulip István, losonci kertész mesterműve.

Az országos Madách-emlékünnepélyt rendező bizottság kiüldöttsége: Theisz Lajos elnök, Giller János dr., Kövy Árpád ref. lelkész és Radány Lajos rom. kath. lelkész vezetésével a Losonci Magyar Dalegyület, az Ipartestület, a Polgári Kör és a Losonci Magyar Asztaltársaság képviselői, a sajtó, a Prágai Magyar Hírlap képviselőiben Kristófi Sándor és Wallentinyi Dezső, az ifjuság részéről ifj. Theisz Lajos állják körül a beárrót. Bory helybeli jegyző a hatóságot képviseli, míg a család részéről, mint a kegyur képviselője, Kamenszky Gusztáv plébános van jelen az ünnepségen.

Kamenszky a család nevében üdvözlö az egybegyűlteket és a kiüldöttséget.

Kalaplevéve állunk, mikor Kövy Árpád ref. lelkész, az ünnepély szó-noka, beszélni kezd. Hangján érezni az átszellemlést, ami a téli táj fölött a felhőkön túlba visz, gondolatai bekapcsolódva szárnyalnak a világszellemlé geníuszával és meghatódott, lelkesült örömmel érezzük ki beszédéből a jelenünket kárpótolni hivatott jövő szép ígérethei vetett hitünk erejét:

A mai százados évfordulón, nagy Madáchunk, itt az elmúlás helyén bizonyosságot teszünk arról az egész magyar nemzet nevében, hogy ihletésedet, tanításodat s alkotásaid örök tanúságait megértettük s mi is azon az uton kívánunk járni, amelyet nekünk geníuszod kijelölt. Annak a magyar nemzetnek nevében, melyet szétszórtatásában, elszakítottóságában szent és törhetetlen egységet foglal a kö-zös sors tudata s a lefeleltünk virrasztó geníuszod!

Theisz Lajos elnök felhívó szavaira beemléjtik a nagy koszort a kriptába, ahol több régi társával ott lóg a falon a Nemzeti Színház nemzetiszínű nagy koszorúja is, még egypár simítás a szallagon, a díszes mű kirívóan fénylik a romlandó, nemtelen környezetben és a sárga agyag alatt a költő földi maradványaira ismét ráborul a sztrégovai elhagyatottság szomorú üressége.

Mauzóleumot Madách emlékének

Komor és szomorú gondolatokba merülten érezzük a Madách-teremben a gondozatlan Madách-sír fájását. És az ő szellemének tudom he, a beszéd fogadástételének megerősítését érzem abban, hogy az ünnepély lefo-lyása nemcsak abban nyert kifejezést, hogy áldoztunk a sírnál szellemünkkel, hanem abban is, hogy marandó emléket állítandó ennek a hang-

latnak, Giller János dr. a következőket mondotta:

— Most jöttünk Madách sírjától. A látottak nyomán egy gondolat támadt itt, Madách Imre szobájában, — induljon ki innen egy mozgalom, mely az egész magyarság áldozatkészségét megmozgatva, neki méltó sírhelyet, egy őt megillető mauzóleumot lesz hivatva sírja fölé emelni!

A sajtó utján szólni fogunk az összmagyarsághoz, mert az Ipolyon túli magyarságnak is joga van ehhez a sírhoz. Ha mi nem tudunk hálásak lenni nagyjainkkal szemben, nem érdeklünk új nagyokat. Határozza el a bizottság, hogy egy országos mozgalmat indítunk és nem tűrjük, hogy Madách Imre ilyen sírban nyusodjon!

A nagy lelkesedéssel fogadott indítványt a bizottság magáéva tette és rövidesen megtörténnek a Madách-mauzóleum melletti felépítését szolgáló mozgalom előkészületei.

Az ünnepély eme befejezése, mely tényekkel is megerősíti belső hódolatának igazát, elfeledtette velem a sok keserű benyomást, a szomorú szobát, a temető siralmas voltát, a rozoga kriptát és azt is, hogy a régibb Madách-kastély várszerű bejárója fölött egy csehnyelvi cégtábla éktelenkedik, ami valami boltról beszél, akinek tulajdonosa az a stikkelinges bevándorló volt, akit a régi kastély megsemmisülésekor egy régi szobában láttam.

Észak felől, onnan, ahol a kis major van az erdőben, ahol Madách legszívesebben sétált s ott írta a Tragédia legnagyobb színeit, ünnepi békés csendben jött utánunk a fehér havon a természet vasárnap, tiszta üdvözlöte.

Wallentinyi Dezső.

Társat keresek

vagy finanszírozot nagyobb tőkevel elsörendű, bevezetett iparvállalathoz közreműködéssel, esetleg anélkül. Ajánlatokat a kiadoba kérek „Cipó” jelgére.

Amerikából

Egy új ötlet indult el pár nappal ezelőtt világgá és rövid idő alatt Anglia és Franciaország neves állampolitikusai pálcát törtek mellette. Az amerikai terv, illetőleg eszme az, hogy egyöntetű beosztású hónapokat létesítsenek az eddigi változók helyett. Tizenhárom, egyenkint 28 napos hónapra osztandk fel az évet, a mely így szabályos hónapokat juttatna az emberiségnek. Tizenháromszor huszonegy nap = 364 napot tesz ki, a 365-ik nap az év első napja, január zéró lenne és ezután következne január 1, 2 stb. Egyetlen nehézsége az új tervnek az, hogy az ugynevezett szökőévek beosztása még megoldásra vár. Szociális szempontból igen gazdaságosnak mutatkozik az amerikaiak új évbosztási terve, a melyt a Matin csak nemrég emlegetett, kimutatóva azt, hogy a fixfizetésű és hetibéres embereknek az anyagi boldogulását lényegesen segíti, hogy egy évben tizenháromszor kapnak kézhez pénzt. A terv előnye még az, hogy az egyes hónapok egyes napjai egy és ugyanazon napra esnek. Európaszerte nagy érdeklődéssel várják az amerikaiak trappás eszméjének további sorsát, mert az első pillanatban is tulságosan gyakorlatiasnak tűnik fel.

— A népjóléti miniszter a fiatalokruak házassága ellen. A népjóléti miniszter leiratot intézett a városhoz, a melyben felhívja a város vezetőinek a figyelmét arra, hogy az utóbbi időben igen sok fejletlen kiskorú kötött házasságot. Minthogy a fejletlen fiatalokruak korai házassodása nemzeti és faji szempontból igen káros következményekkel jár, utasította a népjóléti miniszter a hatóságát orvosokat, hogy a házasságkötésekhez szük-séges orvosi bizonyítványok kiadásánál a legnagyobb szigorúsággal járjanak el.

Magyar, román munkások

Dortmund, reczeni Független tudósítói tisztikai adat mutattatni tudós tulajdonképpen nek a franciáknak. A közvélemény, hogy a fenyegetésben csak a százazreit suall egészen. százaléka a 399,733 munkások különböző sztrájkjából 52,000 szlovák, 7200 magyar, 4000 jermán, míg káportok a szociális Franciaországtól származó munkások közül 2000-ig terjedt. A magyar sztrájk, de a sztrájk, is igen elvárt megsemmisítését okozza a francia mérnökök tiszteletére. Mint említettük, a munkások közönsége nem fogja, nagyvállalkozókkal foglalkoztatni. Ebből a statisztikai fogalmat lehet Thyssennek, resse vált nek, nek Ruhr-land a statisztika, hogy a munkások közöttük: Stinnes, Haniel, Krupp, Phöenix, Rheinische S, Thyssen, Hösch, Mannesmann, Klöckner, Nothringer, Röckling, Stumm, Allami bánya.

Egy bányász, átlag 4000 Stinnes-koncesszió 88 millió márkás munkások jelenleg 2200 rug. Természetesen esésével a munkásoknak, így a jövő hét haladva. Egyszámokból is káros nagy Sztrájkolni akarnak származó, a munkások, mikor készen szüntetni és nélkülözni is szánaknak. Ebben egyetlen a demokratikus szocialista munkások is. A sztrájk, de a sztrájk, is igen elvárt megsemmisítését okozza a francia mérnökök tiszteletére. Mint említettük, a munkások közönsége nem fogja, nagyvállalkozókkal foglalkoztatni. Ebből a statisztikai fogalmat lehet Thyssennek, resse vált nek, nek Ruhr-land a statisztika, hogy a munkások közöttük: Stinnes, Haniel, Krupp, Phöenix, Rheinische S, Thyssen, Hösch, Mannesmann, Klöckner, Nothringer, Röckling, Stumm, Allami bánya.

Magyar, román, cseh és jugoszláv munkások a Ruhr-vidéken

Dortmund, jan. 27. (A „Debreceni Független Újság” kiküldött tudósítójától.) Nehány statisztikai adatot szeretnék bemutatni tudósításunkban, hogy tulajdonképpen kik is szenvednek a francia megszállás folytán. A közvélemény azt hiszi, hogy a fenyegető sztrájk általában csak a német munkások százazreit sújtja. Nos ez nem áll egészen, a munkások 21,3 százaléka idegen. Összesen 399,733 munkás dolgozik a különböző szénbányákban. Ezek közül 52,000 lengyel, 6500 cseh szlovák, 7200 osztrák, 1700 magyar, 4000 jugoszláv, 650 román, míg kisebb munkáscsoportok a szomszédos Svájcban, Franciaországból, Elzász-Lotharingiából és a Saar-vidékről származnak. Mintegy 85 ezerre tehető az idegen munkások száma.

A magyar, cseh, román, szerb, de a francia munkások is igen el vannak keseredve a megszállás miatt és gyűlölvé nézik a bányákba kirendelt francia mérnököket és ellenőrző tiszteket.

Mint említettem, a Ruhr-vidéki szénbányákban 399,733 munkás dolgozik. Az olvasóközönséget valószínűleg érdekelné fogja, hogy az egyes nagyvállalkozók hány munkást foglalkoztatnak bányákban. Ebből a statisztikából bizonyos fogalmat lehet alkotni Stinnes, Thyssennek és a többi oly híressé vált német iparfejlesztőnek Ruhr-vidéki kincseinél. Íme a statisztika, amely kimutatja, hogy az egyes nagyvállalatok hány munkást foglalkoztatnak:

Stinnes	96,022
Haniel	2,427
Krupp	33,279
Phönix	26,192
Rheinische Stahlwerke	26,669
Thyssen	20,330
Hösch	21,774
Mannesmann	21,748
Klöckner	16,143
Nothringer	19,238
Röckling	18,337
Stumm	9,940
Allami bányák	51,544

Egy bányamunkás naponta átlag 4000 márkát keres. A Stinnes-koncert naponta tehát 88 millió márkát fizet ki munkásainak. Az összes bányamunkások hetenkénti fizetése jelenleg 2200 millió márkára rug. Természetesen a márka esésével a fizetések is emelkednek, így ezek a számok talán jövő héten már túl lesznek haladva. Egyébként ezekből a számokból is kiviláglik a munkások nagy elégedetlensége. Sztrájkolni akarnak, szembe akarnak szállni a franciákkal, habár olyan hatalmas összegekről van szó, amelyeket sztrájk-alapokból nem igen fedezhetnek. A munkások mindamellott bármikor készek a munkát megszüntetni és el vannak tőkévelve nélkülözni is, ha evvel Németországnak szolgálatot tesznek. — Ebben egyetértenek úgy a szociáldemokrata, mint keresztényszocialista és kommunista munkások is. A Ruhr-vidéki bányászok ugyanis korántsem mind

szocialisták. A szociáldemokrata szakszervezetekben szervezett munkások száma 203,655. Vagyis a Ruhr-vidéki bányászoknak csak 38 százaléka szociáldemokrata. A második, A második leghatalmasabb egyesülés a keresztényszocialista szervezet, amely az összes bányamunkások 31 százalékát tömöríti magában, 28 százalék ezzel szemben a kommunista szakszervezetek tagja. A fennmaradó 33 százalék anarchista, polgári liberális és nemzeti szervezetekben tömörül. A Ruhr-vidéki munkások politikai tagozódottsága tehát igen változatos. Éppen ezért a multban igen gyakori volt közöttük a surlódás. A francia megszállás azonban egy ségfrontba tömörítette a szocialistákat, keresztényszocialistákat, valamint a kisebb szakszervezetek tagjait és az összes munkások egységesek abban, hogy a Ruhr-vidék bányászainak magatartásán mulik Németország sorsa. A francia megszállás azonban az osztálykülömbégeket is megszüntette és a munkásokkal egy soban harcolnak a munkaadóik is. Thyssen és társai, Németország jobb jövőjéért. A veszedelem kibékítette és egy táborba terelte a Ruhr-vidék minden dolgozó emberét.

W. Ak.

Jó szöveget olcsón!
Feldheim és Weisz
Pozitívruházás, Piac-u. 73.
Vasárnapok.

Két vádlott

A mult év októberében történt, hogy Kerekes János gazdasági cseléd egy 7 méter hosszú ökörláncot lopott gazdájától, majd a lopott láncot eladta Szöke Ferenc püpos természetű gazdálkodónak. Kerekes Jánost a esendőség behozta Debrecenbe és 1922 október 11-e óta a debreceni ügyészség fogházának lakója.

A minden érdekességet nélkülöző ügy a tolvaj és az orgazda szembeállításakor váratlan incidensre vezetett. Amikor ugyanis a tolvaj az orgazda szemébe mondta, hogy a lánc eladásakor megmondta, hogy lopott, a nyomorék természetű orgazda felbánt:

— Hazudik! — kiáltotta Kerek felé. Kerek János erre nyugodtan a kis püpos ember fölé hajolt és szembe-köpte. A fegyőr választotta szét őket.

Különben a tolvaj megszabadult a büntetés alól, mert gazdája nem kívánta megbüntetését, míg az orgazdát 5000 koronára büntették.

— **Értesítés.** A „Zion” debreceni betegsegélyző egyesület folyó hó 28-iki társas vacsorája közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztott. Az elnökség.

— **A természetbeni ellátás.** Budapestről jelentik: Egyes lapok megírták, hogy a közlelmezési tanács legutóbbi ülése foglalkozott a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátásának kérdésével, illetve, hogy a kérdés tanulmányozására az országos közlelmezési tanács bizottságot küldött ki. A lapoknak ez az értesítése tévedésen alapszik, mert a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátása nem a közlelmezési miniszter hatáskörébe, és így nem a közlelmezési tanáchoz, hanem a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik. Az országos közlelmezési tanács az ország ellátatlanainak ellátása kérdésével fog foglalkozni, nem pedig a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátásával.

HIREK

DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG
politikai napilap.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
RÖMER RICHÁRD.

Kiadó:
HEGEDÜS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai r.-t.

Előfizetési ár: Egy hóra 250 kor.
Ennél hosszabb időre előfizetést nem fogadunk el.

Szerkesztőség: Nappal Piac-u. 34.
Telefon 10-20.
Éjjel Piac utca 49.
Telefon 18.

Kiadóhivatal: Piac utca 49.
Telefon 18.

— **Vasárnapi istentiszteletek** sorrendje a református templomokban: a Nagytemplomban: délelőtt 10 órakor prédikál Filep Gusztáv s.-lelkész, délután 5 órakor két magyar dr Révész Imre lelkész; a Kistemplomban: délelőtt 9 órakor prédikál Zám-bory Sándor s.-lelkész, délelőtt 11 órakor Szele György lelkész, délután 2 órakor Kiss György hittan-hallgató; a Kossuth-utcai templomban: délelőtt 10 órakor Uray Sándor lelkész, délután 5 órakor dr Böttykös Béla s.-lelkész; az Árpádtéri templomban: délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc lelkész, délután 2 órakor Kanyó Károly hittan-hallgató; az Ispotályi templomban: délelőtt 10 órakor Papp Imre s.-lelkész, délután 2 órakor Papp Imre s.-lelkész; a Homokkerti imaházban: délelőtt 10 órakor Vajda László vallásitanító-lelkész.

Hétfőn i. hó 29-én este fél 8 órakor a szokott helyen lelkéztisztületi összejövetel. Személyre szóló külön meghívókát külön nem bocsátunk ki. Moderátor. — A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövele vasárnap délután 4 órakor a Fűvészker-tutcai fiúiskola VI-ik oszt. tanterem-ben. — Vasárnapi iskolák: Kossuth-utca 75. sz. alatt délelőtt 9 órakor, a Dóczi-intézetben délelőtt 9 órakor, a Leány-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, a Paacsirta-utcai iskolában délelőtt 9 órakor, a Diakonissza-Ott-honban délelőtt 9 órakor, a Fűvészker-tutcai fiúiskola VI-ik oszt. tanterem-ben délelőtt 11 órakor, a Csap-utcai iskolában délelőtt 11 órakor, a Homokkerti imaházban délelőtt 11 órakor. — A Debreceni Keresztény Ifjúsági Egyesület rendez heti összejövetelét i. hó 28-án Egyház-tér 7. sz. alatt, az elemi iskolában tartja.

— **Az ág. hitv. ev. templomban** (Mik-lós-utca 3. sz.) az istentiszteletet folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Farkas Győző lelkész végzi.

— **Megörökíti a város Petőfi emlé-két.** A Petőfi centenárium alkalmá-ból Debrecen városa is foglalkozik Petőfi emlékének megörökítésével, annál is inkább, mivel Petőfi egy te-let töltött Debrecenben és a hortobágyi csárdában írta „Hortobágyi koresmárosné angyalom” című első népdalát. A jog- és pénzügyi bizott-ság ma délutáni ülésén dr Csűrös Ferenc előterjesztése kapcsán foglakozott Petőfi Sándor emlékének megörökítésével és Markovits Elemér dr hozzászólása után elhatározta a bizottság, hogy egy szoboralap céljaira 200,000 koronát javasol a közgyűlés-nek, amelyet aztán évenként növel-nének, továbbá Petőfi irodalmi pályadíjat létesítenek, amelyre 1923-ban 20,000 korona pályadíjat tűznek ki, végül a hortobágyi csárda falán em-léktáblát helyeznek el, amelynek a költségeire 100,000 korona megszava-zását javasolják a közgyűlésnek.

— **Kelembérl Takács Sándor,** a fiatal poétagárda egyik igen tehetséges tagja, összegyűjtötte verseinek leg-java részét és azt a jövő héten adja ki „Az Ősz szerelmese” címen. A fiatal poétának ez az első bemutatkozása és kedves, hangulatos verseivel bizonyára az irodalomkedvelő közön-ség kegyeibe fog férközni. Az új ver-sek kötet a jövő héten hagyja el a sajtót és kapható lesz az összes könyvüzletekben.

— **A közigazgatási bizottság** kiegészítése. A városi tanács az 1876: VI. t.-c. 5. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a közigazgatási bizottságban megüresedett egy tagsági hely a legközelebb tartandó közgyűlésen fog megtörténni. A városi tanács.

— **Rosszak a temetői utak.** Sok panasz érkezett a városi tanáchoz hogy a temetőkhöz vezető utak tel-jesen leromlottak és az arrajáróknak szinte lehetetlen a sártengeren ke-resztül való közlekedés. A városi ta-nács most elrendelte, hogy a temé-tőkhöz vezető utakat a gázgyárból kikérülő salakkal hozzák rendbe.

— **Teherautót vásárol a város.** Pé-gen foglalkoztatja már a városi taná-csot a városi fogatok nagy fenntar-tási költsége. Szóba is került már a tanácsban, hogy teherautót vásárol-nak a város részére, de a megvalósu-lás stádiumába csak most lépett az ügy. A városi tanács ugyanis elhatá-rozta, hogy egy teherautót vásárol és annak fedezetére ötmillió koronát állít be az utadó költségvetésbe. A teherautó vásárlásával nagy megta-karítást ér el a város, úgy hogy az autó két év alatt amortizálja a be-szerzési költséget.

— **Az erdőben és az erdő közelé-ben tüzet rakni tilos.** Debrecen vá-rosi tanácsa közhírré teszi, hogy Deb-reczen területén az erdőben tüzet rakni szigorúan tilos, az erdő köz-elében pedig 100 méter távolságon be-lül fekvő földeken és az erdő köz-ékelt tisztásokon csak a tanács fel-hatalmazása alapján a kezelő járási erdőgondnokság által előzetesen meg-adott írásbeli engedélye mellett sza-bad. Aki e rendszabály ellen vét, er-dei kihágást és amennyiben a szabály ellenes eljárásból tüzveszély szá-mazott, vétséget követ el és szigo-rúan büntetettik. A tüzesetek megelő-zése érdekében köteles az erdősz-személyzet minden idegent, akit a ki-jelölt turista erdei és közutakon ki-vül talál, az erdőből kiutasítani és az ellenszegülővel szemben el-járni. Városi tanács.

— **Virilis lett Debrecen Hajdu-sámsónban.** Debrecen városának Hajdusámsón község határában nagy hirtoka fekszik, a savósguti erdő. — Ezen erdőbirtok után a város olyan nagy adót fizet, hogy Hajdusámsón virilistái között foglal helyet. Hajdu-vármegye központi járásának főszo-lgábjára most felhívta Debrecen vá-rósát, hogy nevezze meg azon tiszt-viselőjét, aki által virilis jogát gy-a-korolni kívánja. A városi tanács dr. Magoss György tisztifőügyészt jelöl-te ki, mint aki Debreczen városát Sámson község képviselőtestületében mint virilis képviselőt fogja.

— **A vendéglősök, kávécsok** ipartestületi szakosztálya felleb-bezést adott be a városi tanács utján a Miniszterhez ama köz-gyűlési határozat ellen, amely-lyel az estélyi kártya-adót szem-lyenként 100 koronára emel-ték fel. Az életbe léptetett hatá-rozat óta ugyanis az u. n. szo-lid kártyajáték teljesen meg-szünt. — Ugyancsak kérvényt adott be a szakosztály az ár-vizsgáló bizottsághoz olyan irányban, hogy a leves, főzelék és feltét árai ugyanolyan ol-csokban állapíttassanak mint a fővárosban és az egyéb többi városokban. Az ár-viz-gáló bizottság az új árakat elfe-ltette.

— **Megnyílik a Budapest—Fiume vonal.** Budapestről je-lentik: Február első felében megnyílik a Budapest—Fiumei vonal. Az átszállás és egyéb nehézségek nélkül lehet eljutni a tengerpartra, csak olasz ví-zumot kell szerezni. A jugoszláv vízumot a vonaton kiadják az utlevélre 20 dinárért.

— **A vendéglősök, kávécsok** ipartestületi szakosztálya legkö-zzelebbi ülésén a népszerű Rosen-berg Sándort egyhangulag alel-nökké választotta. Választmányi tagok lettek Holló Imre, ifju Ma-dai Imre, ifju Horvák István, Szederkényi János.

— **ÜZLETI KÖNYVEK** mindenféle nagyságban és kivitelben kaphatók a HEGEDÜS ÉS SÁNDOR RT. könyv-kereskedésében. — Nyomatványok a legizlősebb kivitelben 24 óra alatt készítenek. Telefon 14.

— **A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének** debreceni csoportja február hó 10-én tartja táncestetét a Royal-disztermében. Egyetlen estély, ahol mindenki jól fogja magát érezni. Meghívók még előjegyezhetők a Bika divatházban és a rendezőnél.

— **Meghívó.** A debreceni főiskolán (Kir. Tudományegyetemen és Gazdasági főiskolán) beirt zsidó hallgatók felkértek, hogy önképző és segélyező egyesületük megalakítása céljából a folyó évi február 7-én délután fél 3 órakor a zsidó gimnáziumban tartandó alakuló közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az előkészítő bizottság. Tárgysorozat: Az előkészítő bizottság jelentése. Megalakulás, alapszabályok. Tiszttakar választás. Indítványok.

— **Uj iparendelvények.** A város előjáróság iparügysztyája az elmúlt héten a következők új iparendelvényeket adta ki: Gerő Sándor fűszerkereskedő, Szentmihályi Viktor és Bárány Andor hentes, Gyarmathy Miklós autók és gépaikatrések javítása, Horváth Józsefné női és gyermekruha kereskedés, Jagyugy János sertés és marha kereskedés, Kátai Imre ékszer kereskedés, Bárdos Géza kereskedelmi ügynökség, Csapó László vendéglős, Szederkényi János vendéglős, Schwartz Dóri butorkereskedés, Vértési József mechanikai gépgyártó műhely, Schwartz Sándor terménykereskedő, özv. Szilágyi Péterné szatóc, Kriphó Ferenc és Sándor Kovács, Kósa Ferenc cipész, Főrizs Józsefné női szabó, Szűcs-Mihály cipész, Bakó Imre asztalos, Debreceni rum, likőr és eszencia gyár rt., szeszitalok gyártása és eladása, Petro Lenke női szabó, Danczinger Dezső vendéglős, Sipos Andrásné koresma, Szatmári József fuvaros.

— **Tejdrágító legény.** Barta Sándor hajdusovát legény ma bejött a debreceni piacra és a tej literjét 75 koronára irányár helyett 90 koronáért árúsította. A rendőrség előállította a tejdrágító legényt a debreceni ügyész ségen, ahol őrizetbe vették.

— **Az időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése. Hazánkban újabb csapadék nem esett, hó többnyire csak foltokban van. Az idő borús, ködös, a hőmérő 5-6 fokkal a 0 fok fölé ment. Ma reggelre csupán az Alföldön sülyedt 1-2 fokkal a fagypontra alá. — Időprognózis: Egyelőre csapadéokra hajló idő várható, lényegesebb hőváltozás nélkül, később hősülvédes valószínű.

— **Postatisztviselőnk művészestélye.** A debreceni posta-távirda nőtisztviselők egyesülete által folyó évi február 1-én az „Arany-Bika” üvegtermében rendezendő művészestélyre szóló meghívókat a rendezőség már elküldötte. A megnyilvánuló nagy érdeklődésből következően, az estély a saison egyik legnagyobb hangversenye s az idej farsang egyik lezsebb nek ígérkező nagy bálja lesz. Az estély fővédnöke Kratochvíl Károly altábornagy, valamint a védnökök és társadalmunk kimagasló egyéniségei az estélyen megjelennek, s így az erkölcsi siker is teljesen biztosítottak mondható. A rendezőség az estély sikere érdekében minden áldozatot meghozott, hogy a debreceni postatisztviselők ezen első szereplését kedves emlékekkel örökítse meg a bálak krónikájában. A részletes program is elkészült, mely a következő: 1. a) Chopin: Troisième Ballade as-dur, b) Liszt: Grande Etude de Concert desur, zongorán előadja: Bay Erzi zongoraművész. 2. a) Kiss József: „Szomor Dani”, b) Heidekker Sándor: „Nem, nem, soha!”, szavalja: Rubinyi Tibor színművész, a Csokonai-színház tagja, 3. Klasszikus és modern magyar dalszerzemények, hegedűn előadja: Dr Szilágyi Imre hegedűművész, Magyar Imre zenekarának kísérete mellett, 4. a) Puccini: lma „Tosca” operából, b) Puccini: Ária „Pillangó kisasszony”-ból, c) Szily: „Rövid a leveled”, d) Dienzl: „A legelső”, énekl: Weixelgärtner Érikné énekművész, zongorán kíséri: Weixelgärtner Erik. — Műsor után tánc reggelig. A rendezőség felkéri a részt venni szándékozókat, hogy tolongás elkerülése érdekében jegyeiket előre megváltani s az estélyen pontosan megjelenni sziveskedjenek. Jegyek előre válthatók a posta-távirda igazgatóság V. ügyosztályában (telefon 13-06). Felülfizetések a jótékony célra köszönettel fogadtatnak s nyugtáztatnak.

— **Két teherkocsi ütközése közé került.** Bakó József 30 éves vagongyári munkás ma délután munkaközben átkart haladni a Máv. műhelytelep V. osztálya előtt álló kocsisor között. Amikor éppen két egymáshoz közel álló vagon közt haladt el, a két kocsi ütközése tolatás következtében összeütközött és a szerencsétlen ember melikását összenyomta. A mentők részesítették első segélyben, amely után kiszállították a súlyos sérülést szenvedett munkást az egyetem sebészeti klinikájára.

— **Ismét átdolgozzák az előjáróság szabályrendelet tervezetét.** A jog- és pénzügyi bizottság ma délutáni ülésének tárgysorozatán szerepelt az előjáróság szabályrendelet tervezetének tárgyalása. A szabályrendelet tervezetét érdemében azonban most sem tárgyalta a bizottság, mert a városi tisztviselők létszámának csökkentése ügyében kiküldött bizottság megállapította, hogy a katonai ügyosztály létszámának apasztása szükséges és az egész katonai ügyosztályt át fogják szervezni az előjáróság, mint VII. ügyosztály keretében. A jog- és pénzügyi bizottság ezzel kapcsolatban megbízta Rostás Istvánt, hogy dr Vass Károly tanácsnokkal karöltve, aki amugy is dolgozik a városi hivatalok és ügyosztályok új szabályrendelet tervezetén, dolgozzanak ki ilyenformában az előjáróság számára új szabályrendelet-tervezetet 30 nap alatt, hogy azt már a februári közgyűlés letárgyalhassa.

— **Tuszkokat rabolnak az irek.** Dublinból írják: Joseph Merideth az ir kamara tagját, tegnap irreguláris munkának elrabolták és magukkal vitték. Hir szerint tuszul akarják kezükben tartani. — Birben három lázadót kivégeztek, mert jogtalanul fegyvert viseltek.

— **Katona-zenekar.** A m. kir. 11. honvéd gy. e. Nöth ezredkarn. gy vezetője mellett klasszikus műsorral nagy hangversenyt rendez. Beléptidő nincs.

— **Reggel 5 óráig** nyitva minden hétfőn a Modern Cabaré, Petőfiter 9.

— **Étvágytalanságot és emésztési zavarokat** figyelmen kívül hagyni nem szabad. Használja a közismert Hunyadi János-vizet (Saxlehner). Ez egy hatásos, de ártalmatlan hashajtószer.

— **Szőrméket** Klonda szűcs készít, alakít, javít. Iparkamara. Telefon: 14-25.

— **Színházi vacsorák a Roválban.** — **Világhírű oroszán** védjegyű urifehernémek, gallérok és kézelők Frank Imréntől Plac-u. 43.

— **Az „Elite” tavaszi száma** megjelent. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

— **Illatos mosdószappanok** csak Franknál olcsó és jó. Csapó-u. 11.

— **Jó családból való,** feltétlenül megbízható, komoly, jó számoló nő pénztárhoz fölvetétek felírónak Albert Belvárosi vendéglősnél.

— **Lengyel fest, tisztit** mindennemű ruhákat legszebben. Iroda Csapó-utca 28. sz.

— **Ozsonázzon délutánonként** a Royal-kávéházban.

— **Remény** vagyonmentőben bármiféle tárgyak felvétele legkésőbb 30-ig Plac 85.

— **Tükörgyártás, üvegesítés,** régi tükrök ujja öntése, üvegtárgyak díszítése Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Sziv-utca 15-14. Telefon 356.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

VASÁRNAP: Délután: **A cigányprimás.** — Este: **A betyár kendője.** HÉTFŐ: **Morphium, A)** bérlet. KEDD: **A költő és a halál.** Utána **Parasztbecsület.** SZERDA: **Morphium, B)** bérlet. CSÜTÖRTÖK: **A költő és a halál.** Utána **Parasztbecsület, C)** bérlet. PÉNTEK: **A költő és a halál.** Utána **Parasztbecsület, D)** bérlet. SZOMBAT: Délután: **Éva.** — Este: **Romeo és Julia** VASÁRNAP: Délután: **A betyár kendője.** — Este: **A hamburgi menyasszony.**

A **Morphium.** Herczer Lajos drámai képe erkölcsi és művészeti értéktelenségében tipikus terméke annak a céltalan irodalomnak, amely a múlt már az egész világon és reméliük, utolsó vonaglásait éli Magyarországon. A naturalizmus, verizmus irodalma, a l'art pour l'art himes és rosszillatú fellege a látóhatár legszélén haladnak az elfeledés felé és idealizmus, erkölcsi értékek teremtése, erkölcsi erők fokozása az új irodalom célja. Irányirodalom? Lehet! De ez az irány a mérgezett tömegek lelkének heves követelése, vágy az egészség után. Az ujonnan feltámadt szentimentalizmus elveszítette hajdani brutalitását, a megerősödött Wertherek arca egészséges színű a régi halovány helyett és az ép testi, ép lelki Werther elfoglalta a lelkileg és testileg torz Raszkolnyikov helyét. Knut Hamsun parasztlának nyomán élet sarjad ki a földből és az élet, a szűz földön fakadt civilizáció, — miután mindent megkísérelt a gyöngé megmentésére — kidobja magából a menthetlent. De erőt ad és ép olyan kívánatos látvány a lelki zavarokban bukkadó számárá, mint az atheni asszonyok, áldott állatban, a szépség, ifjúság és erő isteni szobrai.

Herczer Lajos négy felvonása nem ad erőt s már emiatt céltalan. De nemcsak céltalan, hanem romboló abban a hatásban, amelyet mint színpadi mű az életre gyakorol. — Egy morfinista író magávé tesz ebben a darabban egy tiszt leányt. Előbb azonban megesküszik, hogy többé nem nyul morfiomhoz. Az aktus után, amely — csodálatos ez a tapintat a szerzőnél — egy felvonásközben játszódik le, ismét föléled a morfiom szenvedély, amelyet előbb a vér szenvedélye elfojtott és ujult és fokozódott erejével öngyilkosságba kergeti az író. Ez a darab tartalma. A témához méltó válogatatlansal eszközökkel fejleszti a drámai bonyodalmat Herczer. Fölviharzik a beteg szenvedély, végigsiklik egy Chopin nocturne pár akkordja, egy szolga hűsége az ismert szentimentalizmus és egy orvos a józan élet levegőjét hozza be a színpadra, amelyen két felvonáson

át meglehetősen unalmasan folyik a beszéd a beteg témáról. A harmadikban végigliheg a durva szentimentalizmussal komplikált beteg erotikum és a negyedik felvonásnak nem a fegyverdörrenés a csattanó, hanem egy halálsikoltás, a feckentő-tű halk csattanása és a megismétlődő Chopin nocturne. Ennek folytán természetesen hatásos a darab és — de jó volna statisztikát csinálni — bizonyára a karzat nem egy látogatójának kezébe adja a marólugos poharat, mert „a szerelem az élet morfioma, egyforma méreg mindakettő és egyformán gyógyíthatatlan”. Szegény kis cselédek! lme az ő bőrükre szerző pénz és hirnevet Herczer Lajos és az ő bőrükre izgul az alsóbb és előkelőbb tájék közönsége. Színház után az elmult izgalom kellemes bágyadsággá válik il a kávéházban a páholyok társasága. De a karzatról előadás közben könnyek potyogtak a parterre. Nem kellene lezárni a karzaton vagy színház után cigánymuzsikára kávéházba vinni a szerelmes cselédek? A rokonszenves és kiváló Halassy Mariska, László Gyula és Rubinyi Tibor most is elismerésemelőt munkát végeztek. És a rendezés is. A színház igazgatósága nagy áldozatkészséggel díszes keretet adott annak a darab rothadásnak, amely a nemes deszkákról tegnap este felénk bűzlött. Egy szoba tisztá deszkából, ujonnan festett deszkából. Az első felvonás alatt még éreztek a friss festés szagát. Azután már nem. Elynyomta a darab. (TL.)

A **Parasztbecsület** reprise volt ma a Csokonai-színházban. Kitiűő előadásban, pontos betanulással, az énekes személyzet helyes felhasználásával került színre Mascagni lezsebb operája Debrecenben. A zenekar és az énekes együttes bravuroso produkciója Müller Mátyás érdeme és így elsősorban neki kell megköszönnünk, hogy a Csokonai-színház hajdan operától nem idegen falal között ma ismét nemes dallamok csendültek fel. Santuzzát Voith Ilonka énekelte, Pompás, nagy drámai erűjű, sötét színezetű hangja, énekkultúrája bizonyoságot szolgáltatott, hogy csak vendég az operett deszkáin. Drámai akciói most teljes szépségűkben és teljes biztossággal érvényesültek. Timár lla világos, tisztán csengő nagyszerű hangja Lola szerepében ma ismét elbájolt és ismét megerősítette azt a véleményünket, hogy neki szintén csak állomás az operett, utban az énekművészet legmagasabb ormai felé. Turiddu anyjának szerepét Földes Erzi jól énekelte. Torma Zsiga hangja pillanatnyi indiszpozíciója ellenére is régi fényében ragyogott Turiddu partijában. Krompachi halvány modorosságát levettözte és szép hangjával teljes sikert aratott Alfio szerepében. Jó volt az énekkar és kitiűő a zenekar. (TL.)

Egy új **Grand-Gluznol.** „Havazik” — ez a címe egy egyfelvonásosnak, amelyet André Ibel írt és amelyet Párisban a Theater des Deus-Masques mutatott be. Havazik. — látszik a szobából, melyben egy öreg házaspár éldegél és bölcselkedik az életéről, jóban és rosszban egyaránt, minden felindulás nélkül. Az asszony béna, a férfit megtörte az öregség és a hivataloskodásban eltöltött megszámlálhatatlan sok esztendő. Egyetlen esemény ebben a harmóniában a postás. A postás hoz leveleket forrón szeretett fiuktól, a postás hozza a halálhíreket és a hivatalos iratokat. Az öregnek egy jóbarátja öket tette meg örököséiv. A férfi allg emlékszik már rá, rendkívül meglepi ez az örökség, vallatni kezdi az asszonyt és sok mindenféle kérdés és következtetés után arra az eredményre jut, hogy az asszony egyszer, nagyon régen hűtlen volt hozzá, ezzel a baráttal csalta meg és hogy a fiuk is ennek a barát-nak a gyermeke. Az öreg férfi megakarja ölni magát, késői féltékenysége azonban mégis inkább arra kényseríti, hogy kinyissa a kályhacsapot s a béna asszonynak látnia kell, hogy néhány órán belül meg fog halni. A kis darab igen nagy hatást tett a Grand Guignol-szerű színházban.

DRÉHER-féle EXCELSIOR-TÁPÓSÖR
hízókúrákhoz orvosiilag ajánlva.

Nagyban: **Áron Miksa** Kishegyesi-ut 3. Telefon 13.
Kapható Kicsinyban: **Áron Miksa** városi főköztulésben **Simonffy-u. 4.** (Telefon 450.) valamint fűszerüzletben.

Tavaszi idényre megérkeztek női kosztüm kabát, valamint férfi el-töny, felöltő szövetek nagy választékban, angol és más gyártmányu igen olcsó árban **Fischer Adolf és Fia** cégnél, Plac-utca 61. sz.

Bokavédő minden színben 1500 korona **Werner Sándornál,** Plac-utca 72. szám.

Dr. Rex-féle Eucalyptus fogszappan!
Jól habzó, kellemes ízű, higiénikus készítmény, a fogakat fehéríti és megvédi a romlástól.
Kapható drogueriakban és illatszertárakban.

1923 Január 28.

Linoleum
bekerítések
67 cm. széles 1900
100 cm. széles 2700
Bőrvásznak n
Linoleum

A színház
A cigányprimás betyár kendője estélyek nagyrésze el...
Morphium izgalmas előadása holnap! A elkerülése végett jegyekről gondosko...
Küry Klára amestje február 11-én lágihírű oprettprimá műsört mutatja be Yorkot és Chicagot

Omnia-mozgó: ca királya. egy 6 felvonásba...
Toni Moor, az „Utó kítőja. Chaplin, az o lobb burleszk.
Hétfőtől: Arany...
Sasílok! A világ filmje.
Max Linder fősz... évig nem lesz szer... 6 felvonásban, ma... ban.
Borgia Lucretia, része (Pesaro ostrom Apollóban. Jegycel...
Vigszínház: Csod... felvonásban. Kísér... lassított táncokkal.
Hétfőtől: Fegyver... mekmű. Burleszk: S... lonban, két felvonás...
Csendélet Arizoná...
Jön! Petőfi! leg... filmmestermű.
Fővő héten gyöny... film! Mars művés... verim! egyszerűen... Vigszínház.
Tarnay Alajos bá... kés dalait, költészet... gait fűzi csokorba j... zői estélyén. A gazd... József, Petőfi, Helta... Tamás versek mezz... repelnek. A hangver... termében szerdán e... kezdődik. Jegyek B...

SPO

A DKASE klubadó
órákor a Hungária-k... lysiségben utolsó ülés... pontos megjelenését...
Az UTE holnap pá...
pattal mérkőzik. Pá...
táviratozzák: Az UT...
eredeti torv szerint...
Franciaország bajnok...
lene mérkőznie vasá...
vet azonban a fran...
voltak megváltoztat...
ország válogatott es...
Spanyolország csapat...
San-Sebastianban. A...
bizottság öt játékos...
francia csapatba a R...
ból, mely ennek köv...
meri megköckáztatni...
ballajonkság élén ál...
pattal való mérkőzés...
nem a Red Star ját...
UTE-vel, hanem a J...
PC Olympique kombin...

KOZGASZ

Budapesti t...
Budape...
Zürichi zárlat: 0.20
A mai magánforgalm...
miniszternek a tözsdé...
re irányuló akciójána...
állott. Kezdetben nem...
sódni az irányzat, esa...
kor a spekuláció n...
olyan súlyosnak a f...

Linoleum

békeminőségű

67 cm. széles 1900— | 87 cm. széles 2400—
100 cm. széles 3700— | 115 cm. széles 5200—
Bőrvásznak nagy választékban.

Linoleum- és szőnyegáruház

Futószőnyeg

gyapju és spargu

65 cm. széles 1050—, 1480— és 3025—151
90 cm. széles 2200—, 3030—, 3900—161.

Nyírott nagy szőnyegek.

Viaszkos vászon

asztalra való

78 cm. széles 1865— | 100 cm. széles 2340—
115 cm. széles 2670— | 135 cm. széles 3200—
Családlád gallér és kézelők nagy raktára.

Vastag padló-linoleum

Sima és 50 legújabb mintában

200 cm. széles méterre 7500—, 7800—, 9000—
és 9600—, Sár- és hőcsepők gyári lerakata.
Gummi kabát nagy választékban.

Ferencz József-ut 58.
Megyeháza mellett. — Telefon 9-63

A színházi iroda hírei

A cigányprimás ma délutáni és a helyi kendője esti előadásaira a jegyek nagyrésze elkelt.

Morphium izgalmas dráma második előadása holnap! A pénztári torlódás elkerülése végett még ma ajánlatos jegyekről gondoskodni.

Küry Klára amerikai-magyar dal-estje február 11-én a Bikában. A világhírű oprettprimadonna ugyanazt a műsort mutatja be, amellyel New-Yorkot és Chicagot is lázba hozta.

Omnia-mozgó: Vasárnap „Az utca királya”, egy rendőr karriéréje, 5 felvonásban. A főszerepben Toni Moor, az „Uccaseprő” híres alakítója, Chaplin, az okos bolond, a legjobb burleszk.

Hétfőtől: Aranymezők csillaga. Saslók! A világ legsodálatosabb filmje.

Max Linder főszereplésével: „Hét évig nem lesz szerencsém”, burleszk 6 felvonásban, ma utoljára az Apollóban.

Borgia Lucretia, második befejező része (Pesaro ostroma). Hétfőn az Apollóban. Jegyelővétel.

Vígjáték: Csodátevő ember, 8 felvonásban. Kísérője: Pathé revue, lassított táncokkal.

Hétfőtől: Fegyverz grófi, Rádus remekmű. Burleszk: Senet a maicursalonban, két felvonásban.

Csendélet Arizonában! Jön! Petőfi! legremekbber magyar filmmestermű.

Jövő héten gyönyörkedhetünk Severin Mars művészetében. Horoga filmen! egyszerre játszik Uránia és Vicsizháza.

Tarnay Alajos bájos, illatos és csipkés dalait, költsézetének némes virágait füzi csokorba január 31-iki szerzői estéin. A gazdag műsoron Kiss József, Petőfi, Heltai, Endrődi, Falu Tamás versek megzenésítései is szerepelnek. A hangverseny a Bika kistermben szerdán este fél 8 órakor kezdődik. Jegyek Bika portásánál.

SPORT

A DKAE klubadó bizottsága fél 11 órakor a Hungária-kávéház külön helyiségben utolsó ülését tartja kérjük pontos megjelenését az Elnökség.

Az UTE holnap egy kombinált csapattal mérkőzik Párisban. Párisból táviratozzák: Az UTE csapatának az eredeti törv szerint a Red Star-ral, Franciaország bajnokságotával kellene mérkőznie vasárnap. Ezt a tervet azonban a franciák kénytelenek voltak megváltoztatni, mert Franciaország válogatott csapata vasárnap Spanyolország csapatával mérkőzik San-Sebastianban. A francia válogató bizottság öt játékosát válogatott a francia csapatba a Red Star csapatából, mely ennek következtében nem meri megkockáztatni a magyar futballbajnokság élén álló újpesti csapattal való mérkőzést. Epen ezért nem a Red Star játszik holnap az UTE-vel, hanem a Red Star és az FC Olimpique kombinált csapata.

KOZGAZDASÁG

Budapesti tőzsde

Budapest, január 27.

Zürichi zárlat: 0,20 és egynegyed
A mai magánforgalom a pénzügyminiszternek a tőzsdéadó felülmelésére irányuló akciójának hatása alatt állott. Kezdetben nem tudott megerősödni az irányzat, csak később, amikor a spekuláció nem ítélte meg olyan súlyosnak a felülmelés tőzsdé-

adót, terelődött nyugodtabb mederbe a magánforgalom értékpapír-üzlete. A nyugodt felfogás eredménye volt azután az, hogy megszilárdult az irányzat és élénk lett az érdeklődés. Biztatólag hatott a mai magánforgalom kialakulására a bécsi magánforgalom szilárd irányzata is. Jóllehet a mai magánforgalom bizakodó hangulat hatása alatt állott, mégis az üzletkötések száma nem volt nagyarányú. Köszén 178—182000, Izzó 82—87000, Rima 11700—11900, Cukor 510000, Salgó 75—76000, Levante 99000, Budapesti Gőzmalom 35—36000.

Zürichi zárlat

Zürich, jan. 27. (Zárlat.) Berlin 2, Holland 21160, Newyork 536, London 2488, Páris 3395, Milano 2565, Prága 1540, Budapest 20 és egynegyed, Belgrád 430, Budapest 215, Varsó I és háromnegyed, Bécs 73, osztrák bélyegzett 74, Szófia 322.

Terménytőzsde

Az üzlet teljesen változatlan. Az árak ugyancsak változatlanok, kivéve a prompt tengerit, amely kissé esenedesebb. Viszont a határidős tengeri iránt nagyobb érdeklődés mutatkozik. Áprilusra ab állomás 9500, áprilusra budapesti paritással 11000, májusra ab állomás szintén 11000, májusban budapesti paritásban 11500.

A devizaközpont hivatalos árfolyamai

Valuták:	Vétel	Eladás
Napoleon	9900.—	—
Dinár	21.50	23.50
Hollandi forint	1050.—	1085.—
Lei	12.50	13.60
Font sterling	12325.—	12625.—
Márka	10.—	12.—
Lira	127.—	133.—
Francia frank	168.—	178.—
Szokol	76.—	80.—
Svájci frank	500.—	520.—
Osztrák korona	0.0370	0.0390
Dollár	2660.—	2735.—
Lengyel márka	0.875	0.975
Devizák:		
Belgrád	21.50	23.50
Amsterdam	1050.—	1085.—
Bukarest	12.50	13.60
London	12325.—	12625.—
Berlin	10.—	12.—
Italia	127.—	133.—
Páris	168.—	178.—
Zürich	495.—	515.—
Prága	76.—	80.—
Bécs	0.0370	0.0390
Newyork	2660.—	2735.—
Varsó	0.875	0.975

Megnyilt a

Központi Éléstár

Miklós-utca 2. sz. (Apolló-mozgóval szemben).

Kapható jutányos áron mindenemű liszt őrlemény, buza dara, korpa, bab, burgonya, hagyma, dió és egyéb élelmiszer.

Zsoldos tanintézet

Budapest, VII., Dohány-utca 54.
Telefon szám: József 124-47.
A legjobban készít elő magánvizsgákra

Kitünő! Olcsó!

Tearumok árai:

Tisztviselő rum 1 l. 600 K
Jamaicai rum 1 l. 750 „
Kingston rum 1 l. 850 „

Kitünő gyümölcspálinkák és likörök.

Viszonteladónak árengedmény.

Révi rumgyár

Hatvan-utca végén.

Kérjen minden üzletben

„FARKAS”

védjegyü pótkávét

Villamos erőre berendezett fűszermalmunk

vállalja mindennemű fűszerek őrlését a piacon legversenyképesebb ár mellett. Mielőtt e cikkemben szükségletét fedezné, kérjen tőlünk árajánlatot. Telefon 10-05.

Alföldi Pótkávégyár és Fűszermalom
Debreczen, Homokert, Hid-u. 8. (Nagyállomás mellett.)

Tűzifa

Köszén

Faszén

wagontételekben, vagy kistételekben legolcsóbban beszerezhető a

„TURUL” fakitermelő és értékesítő vállalatnál.

Telep a Nagymester-utca végén. Telefon 12-91. Belső iroda Csapó-utca 8. sz. Telefon 6-39.

Legszebb alkalmi ajándék egy prima

zsebóra

Omega. Doxa. Longines. Inga órák minden butor színben. Dívtos ékszer, jeggyűrűk — legolcsóbban kaphatók —

BLATTNER BÉLA

órák és ékszerész, Kossuth-u. 4. Arany, ezüst beváltás!

Hasított borovi fenyő

kincstári gömbölyű fenyő

szőlőkaró, szálfa és gerenda

bármily méretben, valamint egyéb építkezési anyagok legolcsóbban kaphatók nagyban és kicsinyben:

Ganz Friedländer és Spiegel cégnél, Vásárosnaményban.

SZÁRAZ TŰZIFA

hasáb és aprított házhoz szállítva

ÉPÜLETFA és összes építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők BURGER ÉS WEINBERGER fatelepén DEBRECZEN, Szoboszlai-ut 1. TELEFON: 11-32.

Tóth Gyula

vasnagykereskedése Debreczen, (Városház sarok). Telefon 29.

Rudvas, vaslemez, ekekések, kormányok, tengelyek horganyozott fedéllemez. Minden gazdasági felszerelések nagy választéka. — Zománczott kek és Robur edények és egyéb háztartási cikkek kaphatók.

Viszonteladónak árengedmény.

Csillag

közt, szövött, kézmű és kendőáruk nagykereskedése.

Harisnyák, keztyűk, fejkendő, zsebkendő, szallag, himzés, pamut, selyem és fonal-árak a legolcsóbb bevásárlási forrása.

Debreczen, Sas-u. 4. szám.

TELEFON SZÁM 12-77.

**Uri hölgyek
figyelmébe!**
Jumper selyem
nyitott és sodrott szál.
Jumper gyapjú fonál
legfinomabb Schöeller min-
den színben és vastagságban.
Horgoló és Fillet cérna
minden számban.
Gyöngyök, csattok
legdiva, osabb mintákban és
színekben.
Selyem fényű harisnya
kötő pamutok remek
színekben megérkeztek.
Szilágyi Lajos
kézimunka és műhímző vállalata.
Széchenyi-utca 1. sz.

**HAZAI ÉS
POROSZ KÖSZÉN**
száraz tűzifa
felvágva, ölenként azonnali
szállításra megrendelhető
BARTHA fatelepén,
Ispotály-utca 3/b. Telefon 785.

**Pestszentlőrinczi Parketgyár
és Gözfürésztársaság.**
Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-,
Szatmár- és Beregmegyék részére
Ráhrmer Sándornál
Debreczen, Piac-u. 43.
Telefon 962

**NEUSCHLOSZ-LICHTIG
ALBERTFALVA - BUDAPEST**
Repülőgép és Faipar R. T.
Vezérképviselete Hajdu-, Szabolcs-,
Szatmár- és Beregmegyék részére
Ráhrmer Sándornál
Debreczen, Piac utca 43. sz.
Gyártmányai: Butor-, épület,
asztalos munkák, gazdasági sze-
kerek, stráfszekerek, mezőgazda-
sági faszerszámok, szerszámnye-
lek, háztartási faárúk: gyermek-
koscsk, falusi ajtó és ablakok,
szekérek, tömgecikkek stb.

Vas szeg, tengely, ekevas
a Kossuth-szoborral szemben
Bészler és Dávid vaskereskedésben.
Tulajdonos DÁVID JAKAB.

**Téli bélelt
bőr- és szövethuztyúk**
óriási választékban
Schön Sándor keztyű-, kötszer- és or-
vosi műszertárában
Debreczen, Piac-utca 14 sz., Csapó-utca sark.

**GYORS
OLCSÓ
BIZTOS**
Hirdetési ajánlatokkal az összes lapokról szolgálunk. Ere-
deti kiadóhivatali árak. Irodánk a legrégebb hirdető vál-
lalal, mely a világ összes nagyobb városaiban képviselve van.
Haasenstein és Vogler Rt.
hirdetőiroda Budapest, V., Dorottya utca 11. cm.

**A Royal-
étterem**
orthodox kóser
vendéglőjében
elsőrangú ételek
és italok, szolid és
figyelmes kiszol-
gálás mellett.
Esküvői és egyéb családi
vagy társas ünnepek
szervezése.
ADLER MIKLÓS
vendéglős.

**Ezüst-,
aranypénzeket**
leg frágabban vesz
RANKAI ÉS SOLTÉSZ
bankbizományi irodája
DEBRECZEN.
Degenfeld tér 6. Piac u. 67.
Telefon 209. Telefon 407.

**Saját készítményű
bőröndök,
ridikülök és
bőrtárcák**
gyári árban kaphatók
FEUERMANN bőrdobosnál,
PIAC UTCA 44. SZÁM.

**Legszebb cigányzene a
Gambrinusban!!**
**Rác Jancsi
és Napoleon**
hegedű és esellóművészek 11
tagú zenekarukkal játszanak.

APRÓ HIRDETÉSEK
Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 80 korona, minden további szög
8 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 40 korona, minden további szög
4 korona. - Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL
Üveget
legdrágábban vásárol
FABIÁN,
Hatvan-utca 10.

Aranyat,
ezüstöt, drága-
köveket, hamis
fogakat legmagasabb
árban vesz
Braun Mór
ékszerész, Piac-u. 31.
Mihalovits gyógy-
szertára mellett.

ELADÁS
**SZÁRAZ
TŰZIFA**
felaprítva és
hasábrban -
valamint
KÖSZÉN
hazaszállítva
megrendelhető
**Fabehozatali
és Kereske-
kedelmi R. T.**
telepén
Homokkert
Gázgyár és Köz-
raktár között. -
Telefon 13-96.
Pesti-u. 2.
Telefon 13-95.

Paplanvarrodámban
minden szakmabeli mun-
kát jutányosan készítek.
Debreczen, Kossuth-u.
11. sz.
Hencserek,
plüss diványok, matra-
cok készen kaphatók
Debreczenszky kárpitos-
nál, Halköz 8.

Írógépek
kellékek, irodalmi cikkek
**gépleírások
nyomatványok**
legolcsóbban
Dr. **Arató Miklósné**
írógép cégnél
Simonffy-u. 2a II.
Telefon: 13-53.

Ebédlők,
hálók, butorok legolcsóbb-
ban beszerezhetőek Piac-
utca 83., az udvaron an.

Zsup szalma
olcsón kapható. Szé-
chenyi-ut 8.

Eladó telek!
A Bősörményi-úton,
villanyos megállónál
2090 □-öles részben
szőlőstelek kis lakóház-
zal eladó. Debreczeni
Közvetítőbank R. T.,
Ferenccz József-ut 42.

Tűzifát
felaprítva a legolcsóbban
bázhoz szállít Unió-
jatelep, Ispotály-telep 1.
Telefon 779.

Burgonya
elsőrendű válogatott,
valamint vetőmagnak
való kapható Vár-u. 11.
Óeska
tégla, nagy méret deszka
minden mennyiségben
kapható Bálint Lajos
butorkereskedőnél,
Kossuth-utca 11.

KERESLET
Aranyat,
ezüstöt, briliánsat, zá-
logcédulát vesz legma-
gasabb napi áron Steiner
Mihály, Hatvan-utca 2.
szám, I. emelet.

Nagy Irók
első kiadását (A dyt
is) és kéziratosokat be-
resek vételre. György,
Székeshérvár,
Jókai-utca 2.

**Zongora-
hangolás t,**
javítást, hosszú zong-
orák rövidítését
elvégeztetjük
Liska,
Bethlen-u. 27.

Gépirásban
gyakorlott iroda kis-
asszonyt magas fizetés-
sel, azonnali be lépésre
keresek. Weisz Dezső,
Király-utca 5.

**Magas
jutalmat
adnék annak,**
ki 2 szobás mel-
lékhelyiséges la-
káshoz juttatna.
Cím a kiadóban.

Akinek
egy millió koronája,
vagy akinek kétfőszáz
ezer koronája van, az
társuljon velem. Mind-
két esetben biztos meg-
élhetés. Cím a kiadóban.

Egy könyvelő
és egy utazó felvétetik
Csillag József fűszer-
nagykereskedésben.

Munkás
leány szilvagyárba töl-
tőnek felvétetik. Csoko-
nai utca 15.

Megőssülnek
azonnali birtokos, vállá-
lat vagy jobb iparos
családból. Leány vagy
asszony levelet kérem
vagyonos, középkorú,
nyugdíjas állami tiszt-
viselő címre. "Hajdu"
jellegre a kiadóhivatalba

Központon
2 szobás lakosomat el-
cserélném 3-4 szobás
lakásért, magas díj mel-
lett. Cím a kiadóban.

Elárulítandó,
női confectio igazítás-
ban jártas, felvétetik
Friedmann Ignác és
fiait nődivatruházában.

**Soffeur és
autószerelő**
azonnali belépésel
felvétetik.
Debreczeni
Autóforgalmi R. T.
Hatvan-u. 53. sz.

**Könyvkötő
és
nyomdász
tanulóknak**
két középiskolát vég-
zett jó magaviseletű
fiúk felvétetnek a
Hegedűs és Sándor
rt. könyvnyomdájában
és könyvkötészetében
DEBRECZEN,
Piac-u. 49.

Boltiszolga,
kifutó leány felvétetik
Friedmann Ignác és fia
női divatruházában.

Gyves
kiszolgáló segédek rőfös
szakmából felvétetnek
Friedmann Ignác és fia
női divatruházában.

Közölt
jobb minőségben meg-
vételt keres Deutsch
Albert és fia.

VEGYES
Uj fűszerüzlet,
ahol mindenféle fűszer-
árut és cukorka külön-
legességeket legolcsóbb-
ban vásárolhat Lőrincz
Károly, Hatvan-utca 36.

Elektra
elektrotechnikai vállalat
Cégtulajdonos Gold Sán-
dor. - Villanyvilágítás
motorok, csengőberende-
zéseket, javításokat leg-
jutányosabban készit-
Debreczen, Hatvan-utca
2. I. em. Telefon: 885

Jegyesek figyelmébe
ajánlom a Központi órá-
és ékszerüzletemet Piac-
utca 30., ahol alkalmi
ajándéknak valót is a
legolcsóbban vásárolhat.

Ebéd-
vacora elsőrendű jó
házi kosztra abonensék
felvétetnek. Baloghné,
Svájci tejesarnok volt
tulajdonosa. Erzsébet-
utca 25.

Utlevélre
vizumot Románia kivé-
telével legrövidebb időn
beül megszerzi Konrad
Simonffy-utca 32. Jegy-
iroda megbízásából.

Menekült órák
szakszerűen,
meglepő
olcsón
vállal
javításokat
Rákóczi-utca 36. sz.